IDEE ȘI SPAȚIU

Horia STAMATU

Spațiul în care nu s'a născut ca să trăiască nicio idee este un “spațiu mort”. Cu alte cuvinte: un spațiu se definește prin “ideea” din cuprinsul lui, iar în lipsa acesteia spațiul corespunzător este un spațiu de pură pasivitate. Canaanul a fost preluat acum câteva mii de ani de niște oameni care veneau cu ideea acestei preluări, dar ulterior ideea a fost depășită și s'a născut în acel spațiu însuși Dumnezeu, Mântuitorul. Așa spațiul acela a rămas pentru cât va exista planeta noastră un spațiu central al omenirii, pe care îl numim Țara Sfântă, sau Locurile Sfinte. La care sute de ani și Românii s'au dus în hagialâc. Acesta este exemplul de definire și consacrare pe totdeauna a unui “spațiu”. Pentru alte spații, în care nu a călcat Dumnezeu ca în Locurile Sfinte, rămâne reflectarea dumnezeească, pe care o numim foarte general “idee”, și care înseamnă “vedere”, dela “eidon”. “Vedere” a ce? Vedere dincolo de trecător. Așa că spațiul în care trăind oamenii au văzut dincolo de trecător, este un spațiu viu, pentrucă are prin oamenii din el nu numai propria lui întindere, dar și “deschiderea” către “dincolo” de trecător. Cu “oamenii” acel spațiu “trăește”.

Ne aflăm într'o vreme îngrozitoare, în care spațiul se definește tot mai mult ca “important” în măsura în care este un spațiu mort, adică nu este considerat în măsura în care oferă prin oamenii lui o deschidere către “dincolo”, ci doar în ce măsură poate avea rolul pasiv de “trecere” al unora către alții. Bulgaria, de pildă, ca să dăm un exemplu din vecinătate, este azi socotită ca un spațiu de mare importanță, pentrucă poate servi ca “bază de atac” împotriva a trei țări de încheetură, Jugoslavia, Grecia și Turcia, iar cu România patru, pentrucă malul bulgăresc al Dunării este mai sus ca al României.

In acest context, “spațiul” nu mai este “spațiul unei culturi”, ci simplu “teren” care poate fi bătătorit de invazori în toate direcțiile. Dar să zicem că așa ceva, adică o reducere prin forțe superioare a valorii unui spațiu la pasivitatea lui materială, în favoarea unor agresori sau alții, ar fi ceva ce a existat mereu în istorie, doar că istoria popoarelor dintr'un spațiu sau altul nu s'a definit prin “tranzitorialitatea” spațiului lor. Spațiul poate fi oricând “teatrul” războaelor, în sensul exterior al “theatrului”, adică nu drama cu conținutul ei, ci locul în care se prezintă drama, și de aceea “teatru de război” a rămas o metaforă consacrată. Când reducem importanța unui spațiu la aspectul lui pasiv, adică de eventual “teatru” de război, sau teren de tranziție pentru niște invazori, îl definim ca spațiu mort. Acesta este un fel sofistic primejdios de a da “viață”, unui spațiu prin “moarte”, ceea ce este o ipocrizie sau o deficiență, din partea agresorului și a victimei. “Spațiul” trăește și devine activ numai prin “ideea” din cuprinsul lui. De aceea este așa de important ca Românii să nu fie definitiv deposedați de idee, pentrucă astfel spațiul lor devine un spațiu mort, și nu mai rămâne din el decât un culoar de trecere.

In acest secol însă a fost dusă mult mai departe această ipocrizie a lui “a da viață prin moarte” unui spațiu. După ce a explodat prima bombă atomică, s'a răspândit tot mai mult vorba că lumea a intrat în “era atomică”. Cel care a dat replica fundamentală la acestă enormitate a fost filosoful Martin Heidegger, care arăta că definirea unei epoci istorice printr'un fenomen fizic artificial echivalează cu o încheere a istoriei. Ce s'a întâmplat fundamental în umanitate prin explozia unei bombe, pentru a se defini o eră? Ceva nou s'a petrecut, dar nu credem că prin aceasta se va defini o eră. Si anume s'a experimentat efectul desagregării materiei provocate artificial, într'un pustiu din Nevada. Acel spațiu mort, pentrucă în cuprinsul lui nu este nicio cultură, a fost el însă “înviat” printr'o experiență a morții?

Istoria umanității a fost împărțită în două ERE prin Intruparea lui Dumnezeu. După era antică a venit aceea creștină. Dacă oamenii s'au resemnat într'o decădere atâta de totală încât vor să-și definească prezentul și viitorul printr'un proces artificial al descompunerii materiale care nu duce la nicio compunere spirituală, înseamnă că nu mai putem avea nicio nădejde, și în acest fel spațiul devine tot mai mult “spațiu mort”, adică pasivitate față de distrugere, iar importanța unei țări urmează astfel să fie definită prin posibilitățile pe care le oferă unui marș al distrugerii.

Avem credința că noi Românii nu putem să ne resemnăm în așa hal și vom avea mai departe evidența că poporul român a trăit și va trăi prin “ideea” lui, care este în “cultura lui”, cultură în care se reflectă Dumnezeirea mântuitoare, care este mai puternică decât “istoria” sau “spațiul”, pentrucă fără Christos nici istoria nici spațiul nu au pentru Români niciun sens. Fără Christos spațiul românesc ajunge efectiv un spațiu mort, fără altă importanță decât aceea pasivă, a “manevrelor” și a “deplasărilor” care s'ar efectua pe suprafața lui de către alții.

Când spunem “cultură” nu spunem “oameni care știu multe”, ci spunem o unitate, un rang și o calitate specifică unui popor sau altul. Astăzi sunt tot felul de școli de toate speciile în România, și atâția care știu câte în lună și în soare, dar unitatea, rangul și calitatea culturii poporului român au fost minate fundamental, sunt pe cale de a se pierde, și aceasta a început cu distrugerea țărănimii. De aceea, cu școli și lecturi oricât de multe, Românii devin altceva, amorf și fără “idee”, fără “vedere dincolo”. “Spațiul” românilor este important prin ceea ce fac Românii în cuprinsul lui, nu prin ceea ce pot face alții cu el. Dela începutul României Moderne, în secolul trecut s'a gândit mereu pe dos față de acest adevăr fundamental, și de aceea s'a ajuns la ne-România de azi, deci printr'o intensă antilucrare seculară. Astăzi se dau pe față dezastrele unei soluții de continuitate dela mijlocul secolului trecut. De când religia oamenilor politici români s'a chircit la așa numita “politică externă”. A cărei parodie o vedem și azi. ■

CE RĂMÂNE DUPĂ NOI ?

Eugen POPESCU

Suntem încleștați cu toții în viața aspră și grea a deștărării, plecați de-acasă din cauza urgiei roșii ce s'a abătut asupra poporului român, după al doilea război mondial. Poporul român, de-a lungul istoriei sale, a fost învățat cu viiturile de păgâni și sălbatici, porniți de prin stepele răsăritului îndepărtat, și a suferit și a rezistat, și și-a păstrat credința în Dumnezeu și iubirea de țară. [illegible] mănoase ale țarii, ferindu-se din calea păgânilor și barbarilor și s'au retras pe văile munților sau pe crestele lor, prin văgăuni și peșteri, pentru a supraviețui ca oameni și ca Națiune. Așa am învățat din cărți, așa spun documentele scrise, strânse cu grijă de cărturarii noștri.

Acolo unde s'au retras, au zidit biserici din lemn, au ridicat troițe pe la răspântii de drumuri și le-au sfințit cum au putut, ca să aibă unde se închina și ruga lui Dumnezeu. Bisericile și troițele au rămas, cât au putut rezista și ele pentrucă erau zidite din lemn, de mâini harnice de meșteșugari lemnari, care nu aveau știința scrisă a rezistenții materialelor, dar aveau experiența mileniilor, transmisă din generație în generație prin viu grai.

Când barbarii se retrăgeau la timpul lor, unii după alții, poporul român cobora la vale spre câmpiile pârjolite de hoardele pustiitoare ale atâtor seminții de barbari, spre a le face din nou mănoase prin munca și iscusința lui. Acest popor credincios și muncitor, răstignit de-atâtea ori pe crucea istoriei, a lăsat în urma lui, în munți, pe văi și la guri de peșteri, biserici clădite cu palmele și cu nădușala frunții lui, transformate apoi în schituri unde s'au așezat călugări de prin alte părți. In jurul fântânilor sau pe la răscruci de drumuri, au rămas troițe crestate din lemn, sculptate cu motive românești și creștinești, de către artiști anonimi răsăriți din marea masă a românilor obidiți.

Acești oameni simpli, fugiți din calea barbarilor, sau neamurilor migratoare, apucând calea Exilului în munți și prin peșteri, au înțeles să lase moștenire urmașilor lor, biserici și troițe, pentru a nu li se pierde credința în Dumnezeu.

In urma marelui Domnitor Ștefan cel Mare și Sfânt au rămas zeci de biserici, schituri și mânăstiri, zidite după fiecare bătălie câștigată împotriva barbarilor și asupritorilor, drept mărturie a credinței lui în Dumnezeu. Aceste mărețe ctitorii stau de veacuri în bătaia viforului și a ploilor ca dovadă a existenții Neamului românesc pe acel pământ și a credinței lui că Dumnezeu i-a ajutat în toate necazurile și durerile prin care a trecut de-alungul timpului.

Mai târziu, în acest secol de mari suferinți ale popoarelor lumii, românii s'au retras mai întâi în munți pentru scurtă vreme, din fața năvălirii noilor asupritori, și acolo au fost măcelăriți până la ultimul. După aceea, serii noi de români au fugit spre țările din apus, iar astăzi împânzesc globul pământesc.

Unii dintre noi încep să-și piardă graiul românesc, iar pe copiii lor nu-i învață nici-o buche românească, încep chiar să le fie rușine că sunt români, își pocesc numele și-și ascund originea. Acestora nu [illegible] decât că atunci când vor avea, în somn sau în inimi, vise urâte sau coșmare care le tulbură liniștea vieții lor îndestulate, să nu se întrebe de unde le vin, pentrucă în acele momente oasele părinților și strămoșilor lor rămase în pământul românesc, se întorc în morminte și îi blesteamă că și-au pângărit Neamul, uitându-și obârșia și limba.

Ceilalți dintre noi, cei mai mulți, muncesc din greu acolo unde se găsesc, pun ban peste ban, cumpără case, cumpără mașini, călătoresc în toată lumea, petrec, se simt bine, dar atât. V'ați întrebat vre-odată ce rămâne de pe urma noastră? Cum putem să dovedim prezența noastră de popor surghiunit și exilat pe toate întinderile pământului? Cum? Nu toți au privilegiul unor talente care să lase în urma lor invenții valoroase, sau opere nemuritoare, care să fie mărturie a geniului românesc.

Cum putem să dovedim viitorimei prezența românească pe locurile în care ne găsim? Purtăm în inimi steagul românesc al nedreptăților și împilărilor și așa zdrențuit cum este, să ne fie fală a-l înfige acolo unde ne găsim, pe întinsul bătrânului glob pământesc, de-asupra unor ctitorii care să reziste de-alungul vremurilor, drept mărturie a prezenței noastre pe meleagurile pe care ne-am purtat amarul Exilului.

Uniți, în grupuri mai mici sau mai mari, să zidim Biserici românești, mai mici sau mai mari și să înfigem sus pe cupolă, drapelul Patriei noastre îndepărtate, drept mărturie a credinței și prezenței noastre acolo unde ne aflăm vremelnic, într'un moment de răscruce a istoriei noastre. Acestea vor rămâne după noi și vor fi plăcute lui Dumnezeu, precum și oamenilor care le vor vedea și le vor admira.

Să ridicăm troițe pe la răspântii de drumuri, pe cele 5 continente, crestate în lemn sau modelate din piatră sau fier, și să scriem pe ele că sunt înălțate de românii în surghiun, drept mărturie a prezenței lor pe acele meleaguri.

In acest fel vom putea arăta istoriei viitoare că suntem un Neam credincios lui Dumnezeu și că ne-am părăsit vatra strămoșească din cauza urgiei asupritorilor păgâni.

Să ne gândim bine și să pornim la treabă, cu gândul ca să rămână ceva după noi. ■

Românii care nu au ce mânca, hrănesc 20.000 de studenți străini

Ion A. COMAN

“Romanian Review” nr. 4. 1981, care e publicată de București în câteva limbi, se laudă că în anul universitar 1980-1981 România a oferit burse la 20.000 (douăzeci de mii ! ! ! !) de studenți străini.

Pentru cei neavizați, ar mai trebui să precizăm că, pe când tinerii români intră în facultate trecând printr'un examen foarte sever, străinii sunt admiși fără examen, în mod automat, fiind străini. Si mai trebue precizat că, crescând numărul studenților străini, automat scade numărul de locuri puse la concurs pentru studenții români. Deci în anul universitar 1980-1981 cu 20.000 mai puțini studenți români.”

Cine îi apără pe tinerii români, în propria lor țară, de răul străinilor?

“Cine a'ndrăgi străinii,
Mânca-i-ar inima câinii...”

Dar “Doina” e cenzurată și șefii P.C.R.-ului se fac a nu o ști.

Toți acești studenți (20.000 !) au burse indiferent de notele la examen, burse care sunt mult mai mari decât cele ale studenților români. Si studenții români învață pe rupte pentru a obține notele de bursă.

Vara (zice revista) studenții străini merg gratuit în tabere și fac excursii prin toată țara. Biata Țară Românească ! In vreme ce oamenii tăi n'au ce mânca, tu ia, pune în școală, și hrănește gratuit 20.000 (do-uă-zeci de mii ! ! ! !) de străini. Si hrănește-i bine, că ăștia nu-s români să le zici că “prea s'au îngrășat mult” și să-i pui să mănânce numai legume (și alea, numai care s'or fi găsind pe piață !) sub motivul că “conțin vitamine”.

Incercăm să scăpăm de lăcuste, încercăm să scăpăm de gândacii de Colorado, dar ce facem cu acești 20.000 de mâncăi, care vin într'o țară care nu poate hrăni propriul popor? Să fii bun? Da, dar cât te ține cureaua. Cu ce drept îți condamni poporul la subnutriție? Cu ce drept închizi 20.000 de uși pentru tinerii români călcând cu cisma de “înfrățire între popoare” peste viitorul lor? Să fie dintr'o mândrie prostească a “celui mai iubit fiu al poporului”? Sau, e dintr'un ordin, la care nu se poate crâcni, primit dela Moscova și atunci “Idipendentul” nu e decât o mască a “internaționalismului proletar”.

Cică, după terminarea studiilor, acești 20.000, pleacă cu o părere foarte plăcută despre România. Cred și eu. Așa proști unde mai găsești? Caligula, cât era de nebun, dădea totuși poporului “pâine și circ”, dar să iei pâinea poporului dela gură și din viitorul lui să faci un circ pentru străini e prea mult.

In asemenea condiții, ce părere au tinerii români despre țara lor, în care nu pot învăța din cauza străinilor, iar drepturile lor studențești (burse, cămine, excursii de ați cunoaște patria) vin “după” cele ale străinilor? Răspunsul lor dureros, după lecții de “patriotism”, e simplu: Lehamite de așa “patrie”, care te tratează mai rău ca pe străini și din care ai tot fugi.

Si mai e o întrebare. România, cică, nu are armată rusească în țară. Revista respectivă precizează că din numărul acestor studenți 16.000 sunt din țările subdezvoltate, din Africa, Asia și America de Sud. De unde știm, că cei 16.000 de “progresiști” nu au arme la ei? (Cine-și permite să percheziționeze pe studenții străini?) Si că la un semn al rușilor, “frații sovietici” nu au nici mai mult nici mai puțin de 16.000 de “aliați” chiar în inima țării? ■

DE CE NU A EXISTAT RASISM LA ROMÂNI

Aurel POP

Așa cum în România nu s'a desvoltat marxismul înainte de ocupația din 1944, nici rasismul nu s'a lipit de Români. Iar ceea ce cu multă băgare de seamă ar fi clasat ca "antisemitism" în istoria României a fost ceva superficial, incomparabil cu ceea ce a fost fie chiar intelectual în Franța lui Drumond, ca să nu mai vorbim de rasismul demoniei care a cuprins la un moment dat Europa Centrală. Răscoala din 1907, deslănțuită întâi în Nordul Moldovei, din cauza unor grave anomalii național-economice, nu poate fi considerată ca o izbucnire antisemită, și nici anti-fanariotă cum ar reeși din aporturile romanțate de mai târziu, ci a fost îndreptată cu violență împotriva abuzurilor unor arendași, printre care inevitabil erau și străini, ceea ce însă nu arăta decât decadența nestrăinilor care nu mai aveau nimic comun cu pământul și chiar țara lor.

Impactul cu o populație de Evrei ajunsă cu întregirea României în disproporție față de populația românească în unele regiuni, a provocat probleme care însă nu s'au soldat tragic decât pentru Români. In România nu s'a ajuns la nicio explozie rasistă, așa cum a fost artificial provocată în Germania, țară cu o minimală populație evreească de altfel aproape total integrată, nu s'a ajuns nici la conflictul religios ca în Evul Mediu occidental, și nu s'a ajuns la niciun fel de "pogrom", ca în Rusia unde s'a născut acest termen consacrat pentru sinistrele masacre de Evrei. De aceea socotim că se abuzează cu totală rea credință prin felurite acuzări anti-românești, lipsite de orice fundament, cum s'a văzut în cazul Episcopului Valerian.

Mult dificultoasa problemă creată de disproporția populației evreești din România față de numărul pământenilor, a fost discutată sau tratată de cele mai mari personalități ale culturii românești, dela Alecsandri până la Octavian Goga sau Niculae Iorga, autorul unei erudite comunicări făcute la Academia Română în 1913, "Istoria Evreilor în țările Românești". Este o istorie edificatoare, din care se vede că Evreii vin foarte târziu în Țările Românești, așa că la mijlocul secolului XVIII abia sunt menționați câțiva în unele orașe din Moldova. In Bucovina, scrie Iorga, înainte de anexarea ei de către Austria (1775), erau în Hotin și Suceava doar 206 familii de Evrei, dar imediat după anexiune numărul de familii se ridică la 800, dintre care cea mai mare parte se ocupau cu negustoria de alcooluri. Iorga citează pe generalul austriac Enzenberg, ale cărui observații nu sunt deloc măgulitoare pentru Evrei. Citatele pe care le dă Iorga și constatările pe care le face el însuși, practicând "istorie materială", nu făcând teorii, sunt negative, în sensul că el constată că noua populație străină care a crescut în chip de avalanșe după Pacea dela Adrianopole (1829) nu aducea nimic în ordinea culturală ci doar activitate comercială. Tot Iorga scrie în lucrarea lui: "Intervențiile străine provocate de elementele evreești din țară nu încetau. In 1878 ele au impus menținerea privilegiilor evreești drept condiție a recunoașterii independenței României, câștigate prin sacrificiul de sânge al Românilor. (. . .). D-l Majorescu a știut să apere demnitatea României împotriva presiunii voințelor străine care voiau să ne oblige să acordăm drept de cetate străinilor" (op.cit.p.39). Așa scria cel mai mare istoric român din acest secol, și a cărui autoritate științifică nu poate s'o conteste nimeni. Chestiunea dificultăților României din cauza intervențiilor străine din motivele arătate de Iorga, a fost amănunțit tratată, cu o largă documentare, în studiul "Junimea societate secretă" de Mihai Dim. Sturdza, apărut în revista ETHOS, numărul I,1973.

Evul Mediu românesc a fost o epocă în care nu erau Evrei la noi și nici antisemitismul rusesc de după aceea n'a avut de ce să se extindă la noi. Evreii apar în România modernă, dar nu provoacă ceva comparabil cu antisemitismul feroce din Rusia sau rasismul, ci doar o reacțiune defensivă pe plan național-economic.

Dela cele câteva familii din Moldova la jumătatea secolului XVIII, s'a ajuns în România întregită, după 1918, la o populație de Evrei recunoscută oficial la ultimul recensământ înainte de război, de 800.000 de suflete, ceea ce față de cele 15 milioane de Români etnici, dintre care 80 la sută erau agricultori, nu se poate contesta că era un număr disproporționat. In Germania din vremea lui Hitler, fără Austria, erau socotiți atunci, cu toată silința, doar 600.000, la o populație de 70 de milioane de Germani. Aceasta era situația în cea mai mare țară industrială din Europa, în vreme ce România era o țară care încă dispunea de oarecari resurse naturale, dar cu o lume foarte săracă și care abia începea să intre într'un proces de modernizare economică.

In ciuda unor realități foarte apăsătoare, mișcarea națională de atunci, a tineretului care se despărțise de antisemitismul unor Cuza sau Goga, și alții, nu și-a luat titlul de "anti-semită", nu a luat ca emblemă semnul pretins arian al svasticei, ci a pus obiectiv o problemă fundamentală, aceea a teritoriului național și a unei ordini naturale care să dea întâetatea unei populații majoritare și milenar legată de pământul ei. In consecință, plecându-se dela principiul după care "pământul este baza, suportul vieții unei națiuni", s'a ajuns la concluzia întemeetorului mișcării tineretului român dintre cele două războae mondiale, că "PROBLEMA EVREILOR NU SE NAȘTE DIN URĂ DE RASĂ" (Cornelui Codreanu, "Pentru Legionari"), ci din caracterul de colonizare pe care îl luase în mai puțin de un secol aglomerația populațiilor de Evrei în România.

Este cât se poate de interesant, și chiar edificator, faptul că această mișcare românească de acum cincizeci de ani trecuți, anticipează argumentul de bază al Izraelului de azi: "Teritoriul nostru este proprietatea inalienabilă și imprescriptibilă a poporului român, și națiunea română, cum scria cineva, ar avea drept să-și revendice pământul nu după 50 sau 100 de ani, dar chiar după 1000 de ani, așa cum ea și-a recucerit Transilvania după o mie de ani de dominație maghiară" (C.C., "P.L."). Acesta este indiscutabil principiul pe baza căruia s'a născut Izraelul de azi, și pentru a cărui consolidare au fost expulzați la început un număr de Arabi, care probabil se aflau din stră- și străpărinți acolo, pentrucă bucata de pustiu oferită Evreilor era prea mică, iar restul de pustiu din Orientul Mijlociu era cum și este, imens. In treacăt trebue însă spus: granițele Izraelului au fost stabilite de alții, cum au fost și acelea ale Poloniei în Europa, adică de învingătorii din cel de-al doilea război mondial, care așa cum au expulzat 12 milioane de Europeni în Europa Centrală, au expulzat cu inimă ușoară și totală inconștiență și "fleacul" de 250 de mii de Arabi, ceea ce spre deosebire de expulzarea milioanelor din Europa, poate să ducă azi la o conflagrație mondială pentru care nu ar fi răspunzători Evreii din Izrael, ci aceia ce au planificat fals pe hartă noua țară, care în așa scurt timp dela înființare a trecut prin atâtea războae grele. In orice caz, odată reîntorși la teritoriul lor, Evreii s'au apucat de agricultură, cu mare succes, parcă nu s'ar fi scurs două mii de ani.

România a fost pe nedrept acuzată de antisemitism, încă din secolul trecut, și astfel i s'a făcut mult rău prin presa occidentală. Adevărul este că România n'a avut timp să-și facă o doctrină în materie de Evrei, ca alții, pentrucă la proporția cam de șase și jumătate la sută față de pământeni, Evreii au ajuns mai repede decât într'un secol. Dar și surogatul de antisemitism care a fost așa de superficial în România, nu trebue judecat și condamnat la fel cu rasismul care a dus în alte părți la tregedia știută, pentrucă în România nu a existat nici în secolul trecut, nici în acest secol, niciun program, iar cei care susțin contrariul o fac cu rea credință, pentrucă Evreii de bună credință și bine informați nu acuză pe Români de ce n'au făcut, și zecile de mii de iscălituri pe care le-au dat pentru grațierea lui Antonescu nu sunt o figură de stil. Incercarea unora de a încărca România cu o hipotecă de viitor, atribuindu-i-se samavolnic dispariția Evreilor din Nordul Transilvaniei, dați de Unguri guvernului nazist, trebue prevenită, pentrucă în acest fel s'ar lega o piatră de moară pentru România de după generațiile care încă au clară amintirea faptelor și pot depune pentru ele, așa cum este cazul Evreilor plecați din România după război. Care a fost realitatea din Nordul Transilvaniei se poate afla din cartea lui Paul Goma, "Cutremurul oamenilor" în care sunt reproduse cu toată claritatea declarațiile unei comuniste Evreice din Transilvania de Nord: populația evreească de acolo a fost predată Germanilor de Unguri, la sfârșitul războiului, iar printre aceștia se aflau și mulți Evrei care, la răpirea Transilvaniei de Nord, au trecut la Unguri, pentrucă îi iubau mai mult. La o iubire Ungurii le-au răspuns cu una și jumătate, ungurește.

Poporul Evreilor și poporul Românilor, sunt două popoare a căror istorie, cel puțin de când există Românii, a fost foarte diferită: Evreii au dus o viață istorică de două mii de ani în afară de ultima lor țară, iar Românii, care ca ultimă evoluție a Daco-Românilor sunt vechi de peste o mie de ani, își trag incontestabil origina pe pământul pe care se află și azi Români. Poporul Evreilor s'a întâlnit cu al Românilor, printr'o migrație masivă dela Nord la Sud, depe teritoriile ruso-polone pe cele românești, și de aceea era foarte normal să se ajungă la diverse litigii cu populația băștinașe a României. Aceste litigii însă, nu s'au soldat cu pogromuri ca în zona de dominație rusească din care Evreii au fugit mai întâi la Est și apoi la Sud, iar pentru ceea ce mai târziu au făcut alții, exterminându-i, Românii nu au de ce să fie trași la răspundere. Și cu atâta mai puțin are cineva dreptul să pună pe poporul român niște hipoteci pe care să le plătească generațiile viitoare ale Românilor. Astăzi nu mai există o populație masivă de Evrei în România, așa că litigii etnice de viitor nu mai sunt de prevăzut. Evreii s'au retras din această țară, după ce s'a definitivat regimul comunist. Nu e de mirare. Toți vor să se retragă din România comunistă. In 1938, cu localnici și alții din Reich erau în România aproape un milion de Germani, iar acum sunt cel mult 250 de mii. Românii fug și ei pe capete. Ungurii însă nu pot fugi în Ungaria, pentrucă ar fi să se arunce din lac în puț. Când fug din România, fug ca și Românii și atâția Evrei, în Occident.

Dacă mai sunt Evrei care încă susțin comunismul, aceștia nu își dau seama de ce fac împotriva lor înșile, așa cum nu și-au dat seama nici altă dată. In România la început, după ocupația sovietică, au susținut comunismul, și după aceea au emigrat în masă. De ce? Problema noastră însă nu este să găsim un răspuns la acestă întrebare, ci la o întrebare de viitor. Adevărul este că astăzi comunismul se întâlnește retrospectiv cu fostul național-socialism, nu cu "fascismul" sau "dreapta" în genere, deși profetul comunismului a fost de origine un Evreu, descendent din rabini. Numai că Marx și-a trădat originile proprii și astfel a trecut la creștinism și apoi mai departe la trădarea umanității, pentrucă orice trădător este implicit un trădător al umanității din el. Marx a trecut din oportunism social, fără nicio credință la creștinism și după aceea, din oportunism revoluționar la ateism, ca apostat integral. Așa stând lucrurile să nu vină niciun energumen să ne declare. . .antisemiți, pentrucă al doilea apostat lângă Marx a fost un creștin, Engels. In aceștia doi s'a întâlnit apostazia ultimei faze a desacralizării lumii, datorită căreia s'a ajuns la "Gulag" și ulterior la imitația lui național-socialistă, și la toate ororile și masacrele care nu mai încetează, pentrucă imaginea omului ca ființă de origine dumnezeească a fost distrusă de ideologiile sacrilegii și de materialismul practic din afara ideologiilor, care s'a înfrățit cu ele.

Viitorii oameni de știință, nu "jurnaliști" sau "pamfletiști", marii cercetători viitori ai "istoriei materiale", deci ai istoriei vieții globale a popoarelor cu societățile lor, cu economiile, culturile și conducătorii lor, după cum și gânditorii serioși din viitor ai istoriei, adică aceia care vor constata relațiile dintre "local" și "universal" în istorie, vor stabili ce a fost și ce a însemnat istoria de două mii de ani a unui popor fără țară, și care în același timp n'a ajuns la o oarecare simbioză decât cu popoarele din lumea creștină. Noi nu putem face acest lucru, dar nici nu este misiunea noastră. Avem însă dreptul să constatăm unele lucruri fundamentale, și anume în primul rând că antisemitismul arparține esenței comunismului, incomparabil chiar mai natural decât a aparținut esenței național-socialismului a cărui pseudo-mistică rasială a fost o construcție în gol a unor fundamentali inculți. La comunism lucrurile stau cu totul altfel, pentrucă fundatorul lui, Marx, și cofundatorul lui , Engels, au avut o gândire "fundamentalistă" în sensul că pentru a fi eficient anti-creștini, ei trebuiau să fie, și au fost mai întâi anti-iudaici, și aceasta a fost semnificația celor două trepte ale apostaziei lui Marx: întâi fuga din iudaism în creștinism și pe urmă fuga totală în ateism.

Ce ne interesează pe noi pentru viitor, este răspunderea Românilor în materie de comunism, doctrină materialistă, anti-iudaică și anti-creștină, pe care au îmbrățișat-o, așa cum nu au îmbrățișat național-socialismul. Deci avem datoria să ne întrebăm în ce măsură vor putea fi trași în viitor la răspundere Românii pentru comunism, așa cum au fost trași Germanii pentru național-socialism. Trebue să avem această prevedere pentruca mâine, când poporul român va fi liberat de comunism, Românii să nu fie acuzați de radicalul antisemitism comunist, care azi a luat locul celui național-socialist între altele și prin arabo-marxism. Faptul că masele populației de Evrei au părăsit România după ce s'a definitivat regimul comunist, înseamnă că nu mai puteau trăi acolo, și nu mai puteau trăi din cauza incompatibilității dintre spiritul lor și al comunismului, deci nu din cauza antisemitismului Românilor, repetăm ci DIN CAUZA COMUNISMULUI INCOMPATIBIL CU EI. Și rămâne o întrebare dacă nu cumva comunismul nu inoculează antisemtism și în organismele în care nu se cuibărise, deci nu numai în Rusia unde antisemitismul era endemic, suspendat doar un moment de Lenin.

In al doilea rând ce ne interesează pe noi este supraviețuirea bunurilor morale și spirituale de bază ale poporului român, în care cum am văzut nu intră "ura de rasă", fie ca rasism, fie ca antisemitism ca în Evul Mediu Occidentului sau în Rusia. De aceea trebue să facem, în vederea viitorului, încă din timp, toate separațiile obiective dintre cursul general și natura comunismului care este antisemită și posibilitățile extrem de limitate ale Românilor subjugați de comunism de a-i devia natura nocivă. Ceea ce spunem noi nu este "naționalism", deoarece grija pentru integritatea morală și spirituală a unui popor, deci și la al nostru, este analoagă cu grija unei persoane de a-și păstra sufletul curat și corpul sănătos. Implicarea Românilor în toate consecințele catastrofale, moral, spiritual și material, ale comunismului este un fapt care depășește posibilitățile lor de apărare, pentrucă aici este decisivă o forță de presiune mondială, cum nu a mai existat în istoria omenirii. Această situație limită a vrut s'o prevină mișcarea tinerilor Români din perioada interbelică, fără ca aceștia să fie orbiți de egolatria care duce la negarea oricăror valori în afară de cele proprii, și de aceea n'a ajuns, cum am văzut, nici la ura de rasă, care inevitabil este provocată de negarea oricăror alte valori decât cele ale națiunii sau ideologiei proprii, cum a fost cazul cu național-socialismul și cum continuă să fie cu comunismul.

Din motivele de mai sus, nici "naționalism", nici "antisemitism" nu sunt termeni definitorii pentru istoria românească până la comunism, iar cât privește istoria în curs, tot ce putem spune este că Românii liberi nu împărtășesc șovinismul partinic care otrăvește lumea ocupată de comunism și nici nu sunt cu nimic răspunzători în legătură cu actul istoric al Evreilor care au părăsit România nu între 1922 și 1949, ci între 1949 și azi. In istoria recentă Evreii nu au mai fugit într'o asemenea măsură dintr'o țară decât

Continuare in pag. 6

CEAUȘESCU A PUS UN PICIOR ÎN MASONERIE

Nicolae CIACHIR

Primăvara aceasta a explodat în Italia bomba P2. Se știe că P2 este denumirea faimoasei loje masonice care a declanșat un cutremur politic de amploare necunoscută în viața și așa extrem de agitată a peninsulei italiene. Si se mai știe că una din urmările majore ale panamalei politice P2 a fost căderea guvernului. Descoperirea lojei masonice secrete P2, denumită și superloja Marele Orient, a dezvăluit implicațiile a 953 de persoane din viața publică a Italiei. Persoane din diferite domenii de activitate: generali, miniștri, deputați, reprezentanți ai industriei naționalizate, magistrați, prefecți, chestori, jurnaliști, editori, medici, avocați, bancheri, prelați, etc, etc. Așa că subminarea Italiei era "multilateral" concepută de organizația antistatală P2.

Seful centrului de putere ocultă care era loja masonică P2 se numește Licio Gelli, mare maestru de cel mai înalt rang. Acesta a fugit în Elveția, apoi în Uruguay și, în cele din urmă, nu se știe unde. Toată afacerea P2 e disecată laborios pe zeci și zeci de pagini ale revistei italiene L'Expresso care, începând din Martie și până în Septembrie a.c. a analizat tenebroasele acțiuni ale faimoasei loje P2. Am sorbit aceste pagini de dezvăluiri ca un pasionant roman polițist sau de spionaj în care e vorba de fapt de realitatea nudă sau, poate chiar, de adevărul gol-goluț.

Licio Gelli a atras în afacerile organizației sale și persoane și interese din afara Italiei, de exemplu din Elveția, Brazilia, Argentina, Uruguay și . . . România. In L'Espresso nr. 23 din 14 Iunie 1981 sunt dezvăluite și o parte din potlogăriile lui Nicolae Ceaușescu implicat și el în panamaua P2. In acest număr apare fotografia lui Ceaușescu în preajma imaginii lui Licio Gelli și a altor masoni aflați sub urmărirea justiției italiene. Vom reda relatarea lui Primo di Nicola care surprinde cârdășia comunisto-masonă. Iat-o în traducere fidelă: Dela București sosește un comunicat: "Surse oficiale române au declarat că problema lojei P2 e o chestiune internă italiană care privește organele competente italiene și prin urmare România nu are nimic în comun cu această afacere . . . Licio Gelli nu e cunoscut în România", și cine afirmă contrariul e un agent al acelor "cercuri care nu văd cu ochi buni excelentele raporturi dintre Italia și România, în toate domeniile". Ciudat. De multe ori în trecut Gelli s'a lăudat în public cu prietenia sa personală cu conducătorul român Nicolae Ceausescu și nici o "sursă oficială" nu a difuzat niciodată dezmințiri.

De fapt ar fi dificil de a dezminți că încă din 1973 fabrica Giole, o fabrică de țesături al cărei conducător și acționar era Gelli, făcea afaceri bune tocmai cu România. Fabrica Giole reușise să încheie un "acord de cooperare" cu o importantă societate a statului român, anume Confex. Pe baza acestui acord firma Giole furnizase societății Confex mașini și tehnicieni pentru "a produce haine all'italiana", haine all'italiana care la București costau 10.000 de lire costumul iar în Italia erau revândute la prețul de 130.000 lire costumul. In 1975 au sosit în Italia nu mai puțin de 500.000 de costume "confecționate la București" și în 1980 tot din capitala României au sosit la fel 700.000. Iar fabrica Giole a înregistrat un câștig de sute și sute de milioane.

Insă câștigurile usoare ale firmei Giole au stârnit invidia companiilor concurente din branșa confecțiilor. De câțiva ani o multitudine de proteste și denunțuri inundă biroul ministrului comerțului exterior. Dar nici mai întâi Gaetano Stammati și nici apoi Enrico Manca (ambii fosti miniștri implicați în acțiunile conspirative ale lojei P2) nu au luat măsuri și nici măcar nu au inițiat cercetări pentru a se clarifica dacă într'adevăr ilegalitățile denunțate erau reale.

Iar Licio Gelli continua să se laude cu influența sa în România. De exemplu s'a lăudat față de secretarul partidului socialdemocrat Pietro Longo, care în Octombrie 1980 însoțit de adjunctul său Renato Massaris, s'a întreținut cu Gelli la hotelul Excelsior din Roma. Atunci Licio Gelli, căpetenia masonă, le-a povestit celor doi călătoria sa recentă la Bucuresti.

Dar guvernul dela București continuă să nege. Să-l ascultăm pe ambasadorul român dela Roma Ion Mărgineanu: "Acest domn (L. G.) nu a fost niciodată în România chiar dacă el însuși sau alte persoane, în ocazii diferite, au afirmat contrariul". Dar atunci cine a condus tratativele dintre firma Giole și societatea Confex dela București? Răspunsul lui Mărgineanu: "Reiese pentru mine că toate contactele de cooperare dintre cele două societăți au fost organizate și conduse de administratorul delegat al firmei Giole, anume domnul Attilio Lebole. Si profit de acest interviu pentru a anunța că, dacă sunt întrebat, voi repeta același lucru și referitor la compania Farnesina: Licio Gelli personal nu a avut nimic de a face cu țara mea".

Așadar, la acest punct, ambasadorul Ion Mărgineanu recurge la Attilio Lebole. Iată ce declară Lebole: "Pentru afaceri numai eu am fost în România. Si mai pot să afirm că într'un deceniu de raporturi comerciale cu această țară pe pașaportul meu s'au strâns peste 100 de vize de intrare în România, cam una pe lună". Dar atunci ce activitate desfășura Licio Gilli pentru compania Giole? Răspunde același Attilio Lebole: "Acest domn (L.G.) era în pragul pensionării și nu se ocupa de nici o activitate practică internațională. Dânsul se ocupa exclusiv de problemele de personal și de cele sindicale ale întreprinderii". Prin urmare totul clar: pe pașaportul lui Gelli nu apar vize românești. Nu, desigur. Dar Gelli nu deține un singur pașaport ca acela al domnului Lebole. Gelli posedă încă un pașaport diplomatic emis în calitate de consilier economic al guvernului argentinian. Pașaport cu care putea să viziteze România normal conform uzanțelor diplomatice. Iar dacă românii insistă atât asupra faptului că în țara lor nu a intrat niciodată "domnul Gelli, reprezentantul întreprinderii Giole", se poate lua în considerare că regimul Ceaușescu a primit și a avut convorbiri la București cu un anume "domn Gelli, consilier economic al guvernului argentinian". Aceasta e ceva mai mult decât o ipoteză. Fiindcă de fapt Gelli a mărturisit de mai multe ori prietenilor săi că tratase cu guvernul dela București afaceri care interesau o țară latino-americană. Si că relația comercială dintre Confex și Giole era o consecință directă a acestor afaceri de bună seamă mai importante.

Prin urmare nu mint nici ambasadorul Mărgineanu, care afirmă că "domnului Gilli" niciodată nu i-a fost emisă vreo viză de intrare în România, nici Attilio Lebole, care susține că el însuși era cel care se ducea la București pentru a trata afacerile firmei Giole, și nici Licio Gelli care s'a lăudat necontenit că e atotputernic și în România. Chiar și acest mister mic e clarificat în prezent. Astfel se încheie articolul lui Primo di Nicola apărut în L'Espresso la 14 Iunie a.c.

E remarcabil că pe coperta în culori a lui L'Espresso se poate citi: "Imperiul lui Gelli în Italia, România și America de Sud".

Si ar mai fi interesant de aflat dacă Ceaușescu joacă cartea masoneriei cu avizul mafiei din Kremlin. Oricum unii ziariști și unele cercuri diplomatice încearcă să elucideze întrebarea. Aceasta din surse care încă nu pot fi dezvăluite.

Nicolae CIACHIR

DE CE NU A EXISTAT RASISM LA ROMÂNI

Urmare din pag. 5

din Germania preluată de național-socialiști. Din România liberală nu au emigrat, din România dictaturii lui Carol II nu au plecat decât cei care s'au dus la Unguri în 1940 ca să nu se mai poată întoarce, din România Național-Legionară, cum o botezase Antonescu și lungă de patru luni, nu au plecat și nici nu a fost pogrom, din România lui Antonescu tot nu au fugit, dar după intrarea Sovietelor în 1944, cei mai lucizi au început să plece din primul moment.

Antisemitismul comunist dovedește și un fel de aspect magic. Național-socialiștii, ca și comuniștii staliniști mai înainte au vânat aurul Evreilor, dar după război au apărut nebănuitele izvoare de "aur negru" în lumea Arabilor islamici. *Si antisemitismul* exterminant a făcut o mutație, dela rasismul național-socialist la arabo-marxismul inoculat de Soviete în Orientul Mijlociu. Bravii Arabi ai lui Karl May, unul din autorii copilăriei noastre, au devenit teroriști Arabi marxisti care intrând în slujba expansionismului sovietic vor să ruineze Occidentul și amenință să transforme conflictul Izraelo-Arab, creat artficial, într'un sistem tot artificial de explozie mondială.

Ca și soarta noastră, soarta Evreilor este legată de a Occidentului, iar comunismul este un radicalism absolut, un "fundamentalism", care vrea să rupă nu numai toate eflorescențele religioase ale creștinismului, dar și rădăcinile din care au crescut, deci și crestinismul și iudaismul.

Cea mai diabolică ispită care li s'a ivit Evreilor în istoria lor a fost comunismul, care pe urmă avea să ispitească pe atâția alții. Evreii care au văzut în Marx un nou profet al lor, și au fost din nefericire și de aceștia, nu mai erau în stare să vadă că Marx nu putea fi în niciun fel profetul unei religii pe care o repudiase. Asemenea om nu poate fi considerat reprezentativ pentru un popor, deoarece este în afară de orice lege. Sprijinul pe care Evreii l-au dat lui Lenin care a pus bazele Gulagului, a fost plătit îngrozitor după nici 20 de ani când au venit masacrele național-socialiștilor, cu nimic mai prejos de cele petrecute în Rusia aprinsă de revoluție.

Național-socialiștii nu iubeau creștinismul pentrucă îl considerau iudaic și toți preoții erau pentru ei rabini. Au aplicat astfel măsurile lor radicale de "higienă rasială", în convingerea că dacă se înlătură "cauzele", adică iudaismul, vor cădea și efectele, deci creștinismul care nu se acorda cu "Weltanschaung"-ul rasist, și până la urmă dispariția rabinatului ar atrage și dispariția papalității, considerată unul din inamicii fundamentali ai național-socialismului. Aceasta era judecata adoptată de un Austriac, care își făcuse "cultura" cu broșuri din epoca de explozie antisemită în Europa ce-a urmat după afacerea Dreyfuss, în care era tangențial amestecată și Austria, pentru care fusese acuzat că ar fi făcut spionaj Dreyfuss.

Comuniștii nu iubesc creștinismul, dar știu dela Marx că pentru a scoate spiritul din lumea albă, trebuesc lichidate radical și creștinismul și iudaismul, pentrucă și unul și altul sunt singurele doctrine metafizice care rămân fundamental incompatibile cu materialismul comunismului, și atâta vreme cât vor exista, comunismul nu va domina lumea. De aceea, în caz de victorie defintivă a comunismului și Biserica și Sinagoga vor fi rase din lume, pentrucă Biserica este scutul Sinagogii și Sinagoga originile Bisericii. Dacă e distrus numai creștinismul, iudaismul i-ar lua locul pentru nevoile de viață spirituală ale omenirii, de aceea Marx avea dreptate din punctul lui de vedere când refuza și una și alta, de aceea am văzut că Marx nu este nici iudeu, nici creștin, nici păgân, ca și Engels, și în alianța lor au întruchipat ANTI-OMUL TOTAL, în afară de orice lege.

Bilanțul lui Iorga prezentat la Academia Română la 13 Septembrie 1913, nu era optimist cu privire la imigrația Evreilor. Abia la 31 de ani după aceea, în 1944 după 23 August, se puneau bazele marelui exod al Evreilor, poate cel mai mare, pentrucă atunci când au părăsit Spania, însă fără voia lor, nu erau nici pe departe chiar sute de mii. De astă dată ei plecau din Estul Europei în Occidentul Eur-Americii și după înființarea statului propriu, o parte plecau și în Izrael, evident mai puțini pentrucă oamenii în vârstă nu puteau să înceapă ca pionieri și agricultori după ce nu voiseră să fie nici comuniști, ceea ce ar fi fost contra naturii lor.

Intâlnirea de un secol între Evrei și Români pe teritoriul României, nu s'a soldat cu niciun fel de violență, nici cu expulzare, ca în Spania sau Franța, nici cu pogromuri ca în Rusia, nici cu masacre în masă ca în timpul național-socialismului, ci cu o venire, la început, și o plecare la urmă, aproximativ între două tratate, cel dela Adrianopole din 1829 și cel dela Paris din 1947. Pământul României nu a fost udat cu sânge de Evrei exterminați în pogromuri sau masacre, și oricine susține altceva este de rea credință și propagă intrigă mincinoasă împotriva poporului român, indiferent din ce nație sau Biserică ar face el parte. Iar cât privește comunismul care i-a izgonit pe Evreii din România, fără alte măsuri decât luarea libertății, acesta nu este o invenție românească, după cum nu este nici iudaică sau germană ci de dincolo de umanitate. După ce va trece va fi greu să se mai ceară socoteală pentru el chiar victimelor lui, adică Românii care nu au altă ieșire decât să rămână în țara lor. "Comuniștii", deci profesioniștii, culeși "pe parcurs", cum se spune la ei, nu de "istorie" ci de forțele demoniace ale dizolvării istoriei, se vor dizolva ei înșiși prin ascunzișuri, de parcă nici nu ar fi fost, și nici nu îi va căuta nimeni, neavând ce face cu ei. In orice caz suntem convinși că odată cu dispariția comunismului, va dispărea pe totdeauna și antisemitismul, fenomen lipsit de adâncime dar de multe ori datorit și unor situații anormale. Românii însă nu au sucombat moral, și au negat "ura de rasă".

Aurel POP

Cuvântul Românesc
Numai
$15
pentru 12 luni

DIALOG DE UNUL SINGUR

Ioan COMAN

Ideea, ca să zicem așa, a unui "stat de vorbă", a practicării unei gentile "sfătosenii" cu putregaiul comunist, mai ales de pe o poziție morală care nu le spune comuniștilor absolut nimic, este un fel de "microreproducere" a "dialogismului" Est-Vest la nivelul "super", și care de zeci de ani nu duce la nimic, decât la câte un penibil spectacol, cum am văzut la televiziune când Carter i-a sărit de gât lui Brejnev, care surprins nu și-a putut reține totuși un surâs ironic.

Toate "dialogările" până azi au rămas niște sincronizări de monologuri: Estul o ține morțiș cu una, Vestul zice timorat și nesigur un fel de "alta", bojmolită și abia de câteva luni încoace mai clară, și cu asta basta. Pacea . . . merge. Dela o vreme socialiștii de pretutindeni ca să devieze Vestul dela adevărata problemă, o țin gaiamațu cu alt "dialog", unul cum ar fi cruciș: dialogul Nord-Sud, care și el este o sincronizare de monologuri de multe ori chiar și mai grotescă. În monologul paralel "superul" occidental se întărește zicându-și: "păi, oricum, oameni suntem", unii zic chiar "umaniști", iar unii Români fac ecoul național: "lasă nene, Români suntem, și unii și alții". Numai că alții înțeleg prin "Români" partidul lor marxist, iar restul e dușman de clasă.

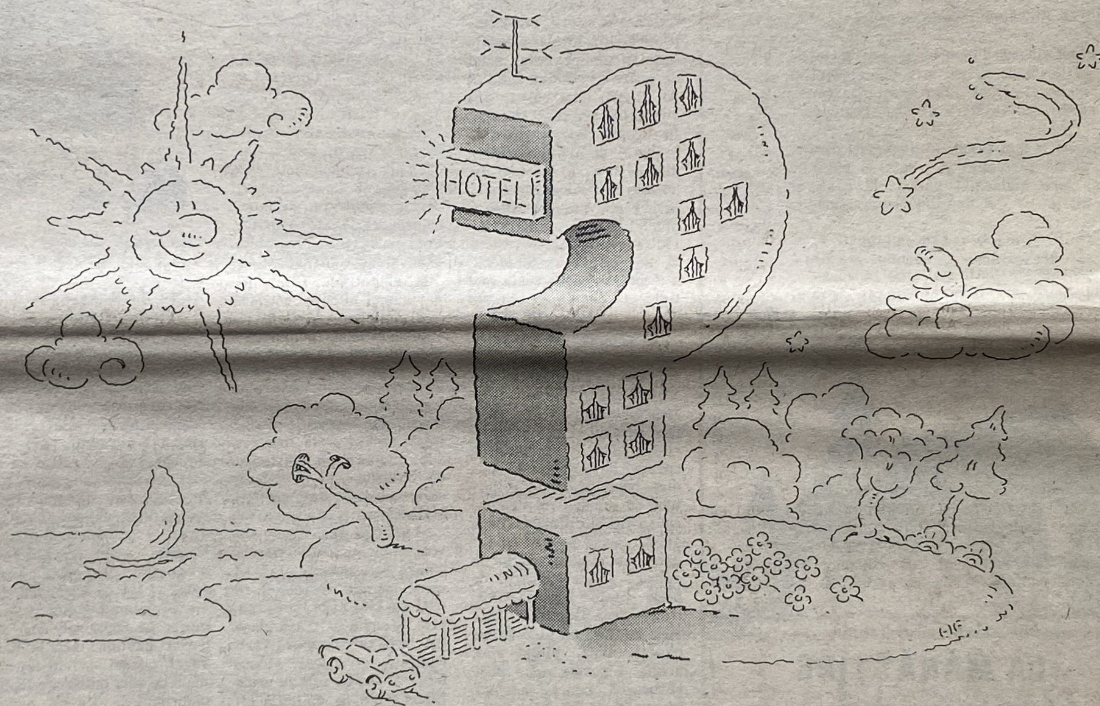
În dialogul Nord-Sud, la fel tras de păr, "Sudul" este avantgarda comunismului, și acționează, în afară de "dialoguri", prin teroare, jafuri, piromanie deslănțuită, greve de "vacanță", în ritm cu ETA, IRA, BRIGĂZILE ROȘII, într'o neîntreruptă "Kavafiadă" și "Arafatiadă", get-beget Orientul-Mijlociu, plus Asia de Sud-Est. Așa se fabrică iaurtul revoluționar, prin "dialoguri". În microcosmosul românesc, "sfătosenia" față de ceea ce în România ține loc de conducere, prin cea mai crasă uzurpare dela Carol II încoace, seamănă până la urmă cu un fel de-a cere de pomană unora care au furat "cutia milelor" din Biserică. Este imposibil să nu se țină seamă de ceva fundamental: ceea ce azi ține loc în România de o conducere politică normală este o asociație făcută în afară de orice respect față de ființa umană, împotriva celei mai vagi urme de "idee națională" și în afara oricărui consens civilizat de a se ajunge la un guvern, atât în ordinea internă cât și în aceea europeană. Așa că: pe ce bază se poate sprijini o "sfătosenie", un "dialog" cu această sub-lume anti-naturală?

Limba română pe care o vorbesc Românii din Occident, nu are nimic de-a face cu jargonul comunist, știut fiind că pentru comuniști nu mai există nici o "limbă umană", nici o "limbă națională", nici o "limbă a dialogului" în general, ci numai erzatul de limbă din monologuri și porunci. Atâta și nimic mai mult. De aceea scriitorii din lumea comunistă sunt într'o derută totală, ca și toți oamenii născuți cu facultăți normale în general. Cine își închipue că acești potentați umflați de afară cu pompa, absoluți și ireversibili, scoși din neant de o forță militară, pot fi înduplecați în vreun fel să reconsidere lucrurile în lumina "omeniei", înseamnă că nu a înțeles nimic, nici din fundamentele îndepărtate ale comunismului, nici din cele mai apropiate dela Marx, Engels și Lenin încoace. Comunismul este o doctrină și un program de distrugere radicală a oricărei autonomii a persoanei și a națiunilor, prin cauterizarea oricăror înclinări naturale, împotriva oricărei tradiții spirituale, împotriva oricăror sentimente umane. În omul "comunist", de oriunde ar fi el, dela București la Pjongjang (Coreea de Nord), nu mai există nici o urmă de vrun sentiment oricare ar fi el, și țelul unic al acestui om nu este "să facă pentru oamenii ceva", ci "pentru istorie", adică "să schimbe istoria", într'un sens opus cu 180 de grade la ce a fost până la el.

Această aberație face din comuniști antioameni fundamentali, și ea este forța magică prin care se mențin. Sunt oameni deficienți, născuți goi pe dinlăuntru, și aceștia devin comuniști, executanți implacabili ai "schimbării istoriei". Este aici ceva diabolic, și nu avem loc să ne ducem la origini, dar "convingerea propriei perfecții" poate duce la cele mai sinistre crime, și acesta este cazul ultimei apariții a acestei mentalități, în comunism. Comunistul este, după el, un neprihănit, un pur, un garant al adevăratei legi, și de aceea în numele acestei "legi" el are dreptul să facă orice. Aici e secretul magic al șefilor comuniști.

În vederea ajungerii scopului integral, adică a scoate din viața oamenilor orice valoare imuabilă, cum sunt cele spirituale și morale, comuniștii mai simulează unele cedări, "pe parcurs", care însă niciodată nu sunt, cel puțin în România, de ordin spiritual sau economic, iar conceptele de "națiune" sau "cultură" sunt în orice caz legate până la sufocare de "socialism", așa că "patrie adevărată" nu e decât aceea "socialistă", iar istoria națională nu ar fi decât "istoria care pregătește venirea comunismului", deci Burebista a pregătit venirea actualei familii "conducătoare". De aceea poate că în locul unor asemenea monoloage ar fi mai bun, și a venit momentul, "discursul pentru viitor", pentrucă unele lucruri încep să se prevadă, pentru unii cel puțin. După Imperiul Sovietic, ce?

Deci mai bine să vorbim, în discurs, ca să arătăm ce avem de propus pentru binele poporului român, celor care se arată că vor ajunge în situație de a dicta o adevărată "pace mondială". Ar fi bine ca gânditorii politici Români din exil, în măsura în care se dovedesc ca atare, să se concentreze asupra acestui "discurs" pentru ziua ce va veni, și să nu mai piardă vreme și energie cu "monologul la perete".

"Instrucțiunile de călătorie pentru handicapați" vă vor da răspunsurile la toate întrebările

Care este posibilitatea de a parca automobilul ? Puteți să manevrați prin intrări ? Se găsesc acolo facilități pentru toaletă ?

Răspunsul la astfel de întrebări este dat pentru 100 de atracții turistice din Ontario în "Instrucțiunile de călătorie pentru handicapați".

Totodată veți afla despre: acomodații accesibile; oficiile canadiene pentru surzi; oficiile din diferite districte a Institutului național canadian pentru orbi; parcuri provinciale cu stațiuni pentru confortul handicapaților; posibilitățile de transport și legăturile cu centrele de servicii pentru automobile de pe șoselele 400 și 401.

Asigurați-vă ca surprizele voastre să fie plăcute când călătoriți în Ontario.

Puteți procura "Instrucțiunile" scriind la: Ontario Travel, Queens Park, Toronto, Ontario M7A 2E1, sau telefonați cu taxă inversă la (416) 965-4008.

Ministry of Industry and Tourism
Ontario
Larry Grossman, Minister
William Davis, Premier

Ontario este al D-voastră să-l descoperiți

ŢARA

SEMĂNĂTORUL

Se întinde şesul neted ca apa; arătura
Larg îşi revarsă valul de brazde pe hotar -
Si pe cuprinsul ţării de 'nalţi căutătura,
In golul primăverii vezi: clătinat, un car

Pe drumul de tarlale cu spini, dudău şi bozii,
Doi vulturi mari dând roate, departe, pe-un gorgan,
Si 'n fund de zare munţii de piatră ai Dobrogii,
Ca un chenar albastru tivit pe bărăgan.

Dar el, semănătorul, din tot cuprinsul, vede
Doar grâul greu în mână şi brazda sub picior.
De veacuri brazda neagră în braţul lui se 'ncrede -
Si parcă din căţuie tămâie pe ogor.

Un preot alb, când pumnul în soare îl ridică
Si îşi deschide palma larg binecuvântând
Cu rod bogat câmpia -Dar grâul plin-când pică,
O parte cade-alături şi vrăbiile venind

Mănâncă lacom grâul. Alte seminţi căzură
Pe ţarină pietroasă şi 'ndată-au răsărit,
Dar, fără rădăcină, păliră de căldură;
Iar altele, picând în spini -le-au năpădit;

Iar altele căzură în roditoare glie;
Au ascultat cuvântul pământului cel bun -
Si una dă o sută, iar alta dă o mie...
Si omu'n alb cu Domnul se 'ntoarce la cătun.

Ion PILAT

Biserica Mânăstirii Putna

LA MĂNĂSTIRE

De trei zile luna creşte ca un fagure
de miere într'un stup.
La mânăstire vine-o babă. Zice:
"Stareţ purtător de bolţi cereşti,
să faci o rugăciune
de ieşirea sufletului din trup"

'Pentru cine ?"
'Pentru mine."

Luna -s'a coborît pe-o biblie
şi de pe file
priveşte înapoi la chipul ei spre cer.

Cu miros de ger în lână vine un bătrân.
Ii sunt obrajii zdrenţuiţi
întocmai ca un prapur vechi:
'Părinte bun, ţi-aduc o pâne şi un strop
de vin, ca să se roage la altar blândeţa ta"...

'Pentru cine ?"
'Pentru turma de oiţe".

Intr'un târziu o fată. Stele care cad
sau poate-un vânt de toamnă-ar şti să spună
c'a fost frumoasă fata mai demult.
Zice:
"Să ţii o liturghie, stareţ sfânt.

'Pentru cine ?"
'Pentru -gândul meu".

Luna s'a'ngrădit c'un curcubeu.

Lucian BLAGA

ANTOLOGIE

ÎN PODGORII

de Cora IRINEU

Cora Irineu

M'am refugiat aci în podgorii ca să mă reculeg şi să-mi revin puţin din crunta mea oboseală. In sfârşit, iar dealuri, după atâta câmpie şi case cât dealul şi, stăpânind înălţimele, Biserica albă a Mariei Radna, înalţă două turle ca două braţe albe spre cer.

Sunt în Banat şi sunt şi în Crişana, căci Mureşul desparte comunele aceste îngemănante: Lipova şi Radna şi zilnic îl trec cel puţin odată peste mândreţele lui de poduri îndantelate. -Ce e mai frumos pe aci ? greu ţi-ai putea răspunde, căci dela Braşov şi întrucâtva Carabsebeş, n'am mai pomenit aşa minunată aşezare de oraş, în salbă de dealuri îmbrăcate cu vii, unele împădurite şi altele pleşuve, unul în umbră, altul bătut de soare şi celălalt învăluit de ceaţă albastră, de nu vezi două care să-şi semene. In susul Mureşului, pe coasta dreaptă, pe un deal râpos, silueta neagră a ruinei din Soimoş şi de pretutindeni te urmăreşte statura albă a Mariei Radna cu braţele albe ridicate spre cer.

Rămăşiţele vechii cetăţi a Lipovei nu le vezi; sunt departe.

. . . .

Bănăţenii sunt în majoritate, iar la târgul de Sâmbătă, vezi numai ţărănime românească, venită din toate împrejurimele, împrestriţând bazarul şi uliţele, înveselind podurile cu culori de oprege, de catrinţe, de burdice bătute'n bumbi sclipitori, cu sumane, cu pieptare cu străiţi şi cilimuri. Până şi din Sugag sosesc cu iapangeaua neagră glugită în spinare şi cu şărparul de piele peste cămaşa albă. Umplu muţi băşcăul din belşug de poame şi legume, păsări, lână, piele, vite, unelte. Lipovenele, pe moda sârbească, poartă sub duşanguri fuste înfoiate ca nişte enorme malacoafe, pe câte cinci-şase sugne scrobite, de zici ce-i asta ?

Am locuit în Radna două zile şi pe aleea de castani, sub ferestrele mele, treceau neîncetat pelerinii spre mănăstire, spre Sfânta făcătoare de minuni. Mi-am purtat şi eu suferinţa spre dealul ei întărit în terase, cu altare încrustate în colţuri de zăbrele. Plopi uriaşi umbresc urcuşurile şi se rânduiesc până sus şire lungi de bazare cu icoane, crucifixe, mătănii de uiag, statuia Madonei, mulărită în albastru, în draperii de Mare Herculaneză; se amestecă icoane, jucării, amintiri, amulete. La poalele mănăstirii, te întâmpină în superpelitum îndantelat şi ridicând cucernic stola cu dreapta, Sfântul Ioan Nepomuk şi Sfântul Anton, adolescent trandafiriu în rasă de franciscan, cu pruncul în braţe. Urcă mereu convoiul nesfârşit spre Madona tămăduitoare: -cred că e aceeaşi Madonă pe care am văzut-o slăvită în biserica Milenium din Timişoara.

A fost rugă alaltăieri, de Maria noastră şi preoţii în pluvialia albă au ars torţe în faţa altarelor aşternute cu măsaie brodate în crini de argint. Vuia vifor de orgă şi n'aveai loc de flori şi malacoafe mătăsărite şi de mulţimea fără număr venită de pretutindeni spre Madona făcătoare de minuni.

In singurătatea după-amiezii, privesc, stingherită, grădina Calvarului ce urcă şerpuind îndărătul mănăstirii şi se pierde în pădurile de salcâmi şi castani. Cobor alunecând pe frunze moarte. Mă opresc în faţa subteranei unde dorm criptele, în întuneric şi nu vreau să turbur scările de piatră şi liniştea lor funerară cu paşi temuţi de femeie.

Era trist, trist, ochi în ochi cu singurătatea, în odaia fără soare, dosită după castani, cu pelerinii care trec pe sub frestre şi procesiuni nesfârşite, de femei, cu prapuri de catifea în frunte şi crucifixe înghirlandate, cântând încet, tărăgănat. Jeleşte undeva un măgar de mă răscoleşte toată. Un vânt cald frământă castanii şi mi-e frig. Dar clopotele bat atât de trist, clopotele Mariei Radna, până'n noapte, de parcă au adunat în arama lor toată durerea lumii. Am trecut la Lipova. Vai ! mi-a vâjâit toată noaptea sub picioare un blestemat de contrabas şi se izbeau uşile baş ca'n Pelicanul lui Strindberg.

La "Apa acră" sunt izvoare blagoslovite ce lecuiesc beteşugurile şi ca să ajungi la ele trebue să te cari cu bica fără fum. Dar bica aceasta e trasă de o maşinuţă cât o cutioară, care pufneşte, stropeşte, scoate fum. . . aşa că sunt în mare încurcătură la definiţia ei. Numai de gust m'amplimbat cu drăcia asta mică semănând pe depărtări verzi de câmpie cu o furnică ce târîie un spic de grâu.

Batir că mi-s ostenită, nu crede că am lipsit să mă urc la ruina din Soimoş. Cade în comitatul Aradului de partea Crişanei. Solgabirăul mi-a dat trăsura. Sui tot pe costişe, în arşiţă de nămiază. Dealul crapă ochi lucioşi de stâncă sură şi-mi întinde pe alocuri trepte paşilor mei nevoiaşi. Satul vechi îngrămădeşte, pe vale, acoperişurile negre de şiţă, ca nişte ciuperci uriaşe. De-a lungul coastei pleşuve se înşiră tufe de mure şi măceşii risipesc fructe de rubin. Nici dealurile din jur, Lipoviţa, Coasta rea nu sunt mai îmbrăcate. Numai cele dinspre apus se'mpodobesc cu pădurile decasteriale, cu vii şi cucuruzi. Iată în sfârşit castelul. Zidit în 1200? In 1400? A fost în adevăr închis aici Csilaghi, unchiul şi tutorele lui Matiaş, de către nepotu-său ? - Nu ştiu ce să cred. Fapt e că-i foarte vechi şi impresionant. Scoborît de vremuri şi ars de trăsnete, năvălit de iarbă, îşi înalţă sub cerul pe care-l sfidează de atâtea veacuri, cele două turnuri şi zidurile care mai schiţează balcoane şi terase, odăi, grinzi şi porţi uvrajate, parapete de apărare. Trebue să fi fost grozav de rezistent, tot în piatră, cu malter ca fierul de tare, cu şanţuri ce se umpleau cu apă. In pustietăţile astea năruite se adăpostesc câte odată păcurarii. Mă câştigă fără de veste spaima tainelor ce rătăcesc pe nopţi sub lună şi tresar întâlnind două lumini verzi, adânci, sub nişte ramuri de soc: odihnea o biată oaie blajină. Pe sub bălării, prin ciorchini vineţi de bozi, fiesc mierlele negre, iar dintre ziduri răsar piuind şoimii şi se dau drept spre soare cu burta lor albă pe latură şi vin în jos cu capul înainte, năzdrăvani ăştia întinşi ca o foaie de hârtie. Se aciuiază în crenele rândunele negre ce le zic hornari. Se zice că fântâna boltită din mijlocul curţii interioare ar fi răspunzând, printr'un podrum, tocmai în dealul vecin, în cetatea Lipovei, pe sub albia Mureşului, care scaldă poalele dealului şi se pierde, cât vezi cu ochii, împanglicat pe după măguri. D-apoi cine a văzut ?

Cobor ameţind sub pară de miez de zi şi îmi trec pe la urechi poveşti de război (...)

In faţa morii sunt oprite care cu boi roşii, mari, de Banat. Abur dulce de făină pluteşte în moară şi morarul e nins, cu părul şi genele albe. Săracul îşi ia sacii cu pătăriţe, din care nu scoţi nici jimişcă nici coleşe; dar pita e gustoasă şi parfumează împrejurimile aluatului cu comlău din cuptoarele mari.

Se face o vale verde în faţa aizinbanului electric. La măsuţe mici vând muierile poame şi te'mbie mere rumeioare, ceasla roşcată, ţâţa caprei, măgrinii verzui, străvezii în lumină, oporul negru catifelat de brumă.

- Luaţi, doamnă, e lucru domnesc pe feleat.

Dar eu văd că nu sunt baş aşa dulci, că's încă departe surenii. Când îs copţi, îs buni ca mulşi...

Soarele a apus, s'a întins liniştea şi Mureşul e atât de tăcut sub nouraşii roşcaţi ca nişte flori de cătănitoare, de parcă n'ar fi acolo. O zare încinsă mai întârzie pe coama dealului, după pădure, şi două cruci de aur veghează pe două turle albe. Craiul nou vine dinspre casele lungi, cu porţi rotunde, ale Lipovei, şi rămâne spânzurat peste ape. In valea amurgită, pe cine crezi că am întâlnit ? -Am întâlnit pe măgăruşul care mă tulburase atâta cu plânsul lui. Am aflat pricina lirismului... E aceeaşi. Sta lângă căruciorul cu struguri dobitocul, plinuţ şi mărunt ca o jucărie.

- "Atâta am şi mâinile astea două. Sapte copii aşteaptă acasă, unii de nu-şi pot tăia încă o crişcă de pită... Domnul Cristos..." Si vorbind, bătrânul îi întindea fân cu flori şi foi verzi de cucuruz. -"Si de ar fi să crape, i-aş ţuca laba lui şi m'aş închina".

Am părăsit a doua zi valea asta unde poposesc pelerinii şi plânge o dragoste de măgăruş.

...Si încă altele voiam să-ţi spun, dar mi-am zuitat, Baci, mi-am uitat... ■

PAGINĂ REALIZATĂ DE : NICOLAE NOVAC

URMAŞII CLASICILOR PRINTRE NOI

Horia STAMATU

E bine să ştim că există azi printre noi urmaşi ai clasicilor noştri, care scriu şi fac cinste înaintaşilor de care sunt legaţi prin sânge. Aşa într'o bună zi, un scriitor român dela Paris, L.M. Arcade, s'a trezit că-i bate la poartă o tânără Română numită Roxana Eminescu. Nu era vorba de o coincidenţă, sau de un pseudonim lipsit de gust, ci tânăra persoană era chiar strănepoata unui Eminescu din familia marelui poet. Roxana Eminescu este o foarte serioasă cercetătoare a literaturilor iberice, şi care între altele l-a făcut şi în România cunoscut pe cel mai important poet portughez din acest secol, sumbrul şi pasionatul apărător al spiritului lusitan, Fernanado Pessoa, mare liric şi ca Eminescu profund gânditor şi critic al timpului.

Intre clasicii constitutivi ai literaturii româneşti moderne, pe lângă un critic, un liric, un povestitor şi un dramaturg, a mai fost, din aceeaşi generaţie, şi întemeetorul romanului românesc, Duiliu Zamfirescu (1858-1922). Nepoata directă a acestui mare scriitor trăeşte printre noi, în Occident, stabilită la Paris, şi este, între altele, una dintre cele mai avizate voci româneşti în presa de limbă Franceză, în Franţa şi Elveţia. Dacă preocupările ei literare, ca poetă, sunt dincolo de neo-clasicismul din poeziile bunicului său, nu mai puţin ea veghiază, în slujba memoriei romancierului, anexat cu forţa de revoluţia culturală din România. Astfel, Sanda Stolojan a dat la iveală o monografie consacrată lui Duiliu Zamfirescu, într'o colecţie îngrijită de Profesorul Tappe dela Londra, istoric, etnolog şi romanist, unul dintre cei mai buni cunoscători ai culturii româneşti din lumea academică a Occidentului.

Calitatea majoră a acestei monografii se datorează mai puţin înrudirii de sânge, cât rasei culturale a autoarei. Prezentarea primului romancier Român într'o lume în care a fost desăvârşită arta romanului modern într'un sens poate chiar mai vast ca în Franţa, care în secolul trecut a dat Românilor gustul pentru "romanţuri", desigur că nu este lucru uşor, dar autoarea a trecut cu bine acest examen dificil. Cadrul academic care impune unei monografii o anumită rigoare şi chiar uscăciune scolastică, s'a arătat mai curând fructuos de astă dată. Pentrucă sunt puse în ordine cu această ocazie o mulţime de lucruri răvăşite de propaganda comunistă.

Fără îndoială "lumea engleză" de azi este departe de aceea care la începutul acestui secol ar fi primit foarte bine romanele contemporanului lor de atunci, superior prin cultură şi problematică uşuratecului Turgheniev, de pildă, care făcea pe atunci furori în Occident. Astăzi, Duiliu Zamfirescu rămâne în Occident în cadrul academic al istoriei literare şi al literaturii comparate. In acest cadru lucrarea Sandei Stolojan a fost de altfel foarte bine primită, şi faptul că poate totuşi nu suntem chiar la "sfârşitul lumii" se vede şi din aceea că prima ediţie a cărţii se apropie de epuizare.

Această monografie este bine venită în primul rând pentrucă ea poate fi consultată de cititorii celei mai răspândite limbi europene din lume, ca să descopere că şi într'o mică şi nouă ţară, atâta de necunoscută, a fost o viaţă literară foarte intensă. In al doilea rând se face contraponderea necesară la propaganda din R.S.R., care l-a "înfiat" pe Duiliu Zamfirescu, făcând din el un fel de "rezistent" faţă de regimul României din timpul lui Carol I. Dar "opoziţia" de atunci, din vremea Regelui care a construit România Modernă era un lucru, pe când "revoluţia comunistă" este cu totul altul. Ceea ce era "opoziţie" în secolul XIX românesc, sau la începutul acestuia, nu îndreptăţeşte în niciun fel prăpădul pe care l-a făcut "revoluţia" din 1944 încoace. Românii nu sunt nici proşti, nici de vânzare, cu alte cuvinte nu confundă remedierea umană a unor rele, cu distrugerea întregului bine, pentru care autorii ei sunt plătiţi cu puteri discreţionare împotriva propriului popor. De aceea un Duiliu Zamfirescu în "serviciul partidului" este un hocus-pocus inacceptabil pentru orice Român normal.

Bine, s'ar zice, dar ce folos, cartea e publicată în limba engleză, iar Românii intoxicaţi de propagandă nu au cum să ajungă la ea. Intr'adevăr, pentru moment aşa stau lucurile. Dar e vorba de un "moment", pentrucă în istorie sau mai bine zis, în viaţa unui popor, chiar nişte decenii fac la un loc tot un "moment" al acelei istorii. Dar ce bine ar fi să apară în cursul acestui "moment", în lumea liberă, cât mai multe monografii asupra culturii româneşti, în limbile cu mare răspândire în lume !

Şi Sanda Stolojan, descendentă dintr'un clasic român, şi alţi descendenţi doar moral din clasicii Români, ştiu că poprirea istoriei şi gândirii româneşti prin ucazele Noii Porţi, aceea marxistă, şi cu toate adiacenţele ei conaturale, nu este chiar "capătul istoriei" şi nici înfundătura definitvă a culturii atâtor popoare în general şi a celei româneşti în particular. De aceea tot ce se scrie azi de către Românii liberi, şi în româneşte şi în alte limbi, are un viitor, spre deosebire de efemerul "prezent-trecut" al oricăror propagande.

●

POEM DIN CICLUL "OCNELE MARI"

FOAMEA

-Toate vor cădea una câte una, spuse Foamea.
Intâi vei pierde memoria
care te-a adus aici,
apoi imaginaţia care te-a făcut să pictezi
visuri flămânde despre oameni;
vei pierde însuşi acest gând
care vrea să te întoarcă înapoi,
iar la urmă de tot
vei pierde chipul pe care-l socoţi
vrednic de tine.
Va trebui să stai câţiva ani cu mine
în această hieratică stare,
cu ochii în ochii mei deschişi,
în timp ce eu îţi voi face
vivisecţia,
căci te voi opera pe viu !

Voi începe cu acest nucleu
scobit în pieptul tău opac,
care-a fost unul din izvoarele
leproasei tale firi.
Nu ţipa !
Până aici nu vine nimeni !

In această cavernă
care se numeşte inimă,
au locuit zeii,
mincinoşii tăi zei,
cu larariile lor păgâne,
iar pe această hlamidă de sânge
ei şi-au ospătat viermii.
Acest lucru e mai mult decât
o durere de măsea.
Trebue topit totul în foc,
în cel mai înalt incendiu,
cum se topeşte plumbul !
Acum voi pune în locul acela
nişte corzi ciudate
pe care vei cânta
cele mai sfâşietoare game.
In acest străfund şi încercuit loc
unde s'au ciocnit atâtea dileme
voi aşeza o balanţă -

ia seama la cumpene: [illegible]
una este a răului
si cealaltă a binelui.
Răul trebuie cântărit
cu măsura binelui.
Binele trebue să-şi aibă cumpăna jos,
căci îl vor trage nestematele.
Binele să nu-l măsori,
căci celui ce măsoară, i se va măsura.
Binele n'are nevoie de echilibru,
el trebue totdeauna să atârne.

Si acum, zise Foamea, trebue să plec,
dar, mai întâi, dă-mi dinţii !

Ocnele Mari, 1952

Eugenia ADAMS-MUREŞEANU

"CONTRIBUŢII" PREZENTE LA O ISTORIE MAI VECHE

Editura Jon Dumitru din München a anunţat, deja, o nouă colecţie: "Mărturiile Supravieţuitorilor". Inaugurată cu primul volum al lui Remus Radina, "Testamentul din Morgă", această colecţie va cuprinde, în curând, o lucrare de vastă întindere, "Contribuţii la cronica rezistenţei româneşti împotriva dictaturii comuniste", sub semnătura lui Cicerone Ioniţoiu.

In anii de după război, în vâltoarea luptelor împotriva ocupaţiei sovietice, în luptele politice ale anilor '47, Cicerone Ioniţoiu şi-a semnat primele state de serviciu în slujba Patriei. Elev pe atunci, iar astăzi om matur trecut de jumătatea vieţii, redă, în cele trei volume pe care le-a scris, sacrificiul unor generaţii sacrificate, lupta unei generaţii tinere care niciodată n'a avut tinereţe, evocă peste 2000 de nume într-o înlănţuire de fapte şi evenimente care scot la lumină oameni, mulţi dintre ei care nu mai sunt . . .

Cicerone Ioniţoiu a făcut parte din tineretul Naţional-Tărănesc care, împreună cu tot ce exista element tânăr, în acea perioadă, au format frontul comun al rezistenţei contra celei mai absurde tiranii împotriva neamului românesc, tiranie importată de Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Teohari Georgescu şi Alexandru Drăghici din cabinetele secrete şi lagărele de instruire ale KGB-ului sovietic, pentru rusificarea unui neam creştin de gintă latină. Organele Securităţii comuniste nu l-au iertat. Cele şase sentinţe de condamnare politică sunt mărturia activităţii şi sacrificiului său pentru ideia de libertate naţională, pentru dreptate socială, pentru democraţie şi demnitate umană. Acolo, între zidurile mucede ale închisorilor şi-n lagărele de pe tot întinsul Canalului Morţii s'a înfraţit cu toţi aceia care simţeau româneşte şi care vorbeau prin aceleaşi sentimente patriotice. Aici, în exilul care l-a îndepărtat de propria-i ţară, face la fel.

Toţi aceia care am cunoscut acel limbaj comun al suferinţei ce ne unea până la sacrificiu, retrăim miliardele de clipe sinistre, fără de sfârşit, ale unui trecut nu prea îndepărtat, ale unei perioade care a scris cea mai tragică filă în istoria unui popor schilodit de ironia unei conjuncturi politice.

Inainte de-a pleca din ţară, autorul a promis această, lucrare. A promis că va reda actualităţii oamenii vremurilor de odinioară, pentru toţi aceia care nu i-au cunoscut, pentru memoria ceor care nu mai există şi pentru generaţiile care vor fi.

Cicerone Ioniţoiu şi-a ţinut cuvântul contribuind istoriei.

Se spune că mulţi au plâns citind "Testamentul din Morgă" al lui Remus Radina. Am convingerea că cititorii vor parcurge cu mult interes paginele acestui documentar, în care îşi vor regăsi multe nume de prieteni, de cunoştinţe şi propriile lor rude.

Sperăm ca lucrările celor doi, ale lui Remus şi ale lui Cicerone, să însemneze un reviriment în politica de pasivitate a exilului românesc din lumea liberă. Unirea noastră, a tuturor românilor în sprijinul Drepturilor Omului, însemnează şi forţa de care va trebui să se ţină cont, acolo, la Bucureşti !

Si paginile lui Ioniţoiu pledează pentru asta.

Ion Ovidiu BORCEA

SALON LITERAR

de Dumitru STÀNCESCU

SPOVEDANII INVOLUNTARE. In "Flacăra" din 2.IV.81, poetul Nichita Stănescu spune diverse vrute şi nevrute. Intrebat ce crede despre generaţia lui, răspunde: "Dacă ar fi să concedem termenul fals de generaţie, atunci aş spune că suntem prima generaţie ratată din istoria literaturii române. Pentrucă noi chiar am avut ce rata." Nimic mai just, pentrucă în primul rând au ratat posibilitatea de a fi o generaţie. Si nu au izbutit să fie o generaţie pentrucă presiuni ce treceau de puterile unor tineri sub treizeci de ani, prin 1966, i-au împiedicat, fie brutal, fie prin corupţie. Cum a ratat generaţia să fie o generaţie, adică să provoace o nouă dinamică morală în România, cum ar vrea acuma câţiva rataţi partinici, nu aşa de nevinovaţi ca Nichita Stănescu, explică poetul mai încolo, făcând o afirmaţie care cade cam ca un ou stricat aruncat în obrazul unei fete frumoase: "Salut faptul că nu mai sunt puşcării politice (. . .) Seful statului nostru care şi-a petrecut adolescenţa în puşcării pentru credinţele lui politice, a fost primul care a băgat la puşcărie puşcăriile politice". Păcat de acest poet care părea chiar foarte deştept, păcat că n'a băgat de seamă cum şeful a băgat la puşcărie puşcăriile cu ţară cu tot. In câteva cuvinte de ruşine, poetul ne-a explicat de ce a ratat generaţia lui. Constatăm acest lucru nu cu intenţii de sarcasm ,ci cu adâncă durere. ■

OCTAVIAN GOGA a fost indiscutabil al doilea şi ultimul poet naţional român, şi la fel cel mai mare poet din generaţia lui, care putea fi o mare generaţie dacă nu capitula mai toată, aşa de urât, faţă de ocupaţia sovietică. Dar felul în care este azi înăbuşit Goga cu elogii în cantitate şi calitate industriale cu prilejul centenarului, şi declarat tocmai de plăvanul stahanovismului prolet-culturii, Dumitru Micu, "poeta vates", face suspect "entusiasmul". Pentrucă în presa comunistă totul este calculat de partid, rutină, propagandă şi într'o lume în care toţi se mint unul pe altul, asemenea "sărbătoriri" sună cum zicea Eminescu în "Junii corupţi", ca râsul la mormînt. Pentrucă Goga nu a fost "vates", adică profet, al Piteştilor, al Gherlelor, al stufărişurilor, al celor un milion de victime, fizice şi morale, ale "revoluţiei". cu inclusiva totală sleire a ţării, şi expunerea ei celor mai mari primejdii în cel mai primejdios secol din istoria omenirii. ■

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale din exil şi din ţară

SFÂNTUL DIN MONTPARNASSE

de Petru NEAGOE

Un Roman bazat pe viaţa lui Constantin Brâncuşi. Editura Chilton Books, Philadelphia şi New York, 1965. Carte publicată după moartea autorului de văduva sa Ana Neagoe. Ne pare foarte rău că ne'a scăpat din vedere această carte la apariţia sa, pentrucă este o carte valoroasă, extrem de interesantă, scrisă cu mult talent şi cunoaştere atât a vieţii marelui nostru sculptor Constantin Brâncuşi şi mai ales a frământărilor sale în procesul de creaţie artistică. In alte împrejurări nu atât de vitrege pentru creaţia literară românească, această carte stătea la un loc de frunte atât în bibliotecile româneşti, tradusă în limba românească, cât mai ales pe mesele de scris [illegible] nostri literari. Autorul cărţii [illegible] un prieten intim al marelui sculptor, cunoscându-l îndeaproape. De aceea imaginea ce o dă acestui mare om, este aceea a unui într'adevăr sfânt - am zice noi român - ce trăia o viaţă ascetică, purtând cu el imaginea ţăranului român, viaţa idilică a păstorilor de oi din munţii României. "Păstorii nomazi ai Munţilor Carpaţi, rămân vii în mintea acestui tânăr, scrie Neagoe ca cei mai dragi, mai buni oameni din lume, cu spirite nobile şi instincte generoase. Ei îşi scurg viaţa şi fac treburile lor în solitudine, fără să se gândească la faimă, sau la întrecere cu alţii, trăind în pace deplină cu ei înşişi şi cu lumea. Constantin n'a uitat niciodată că înainte de toate el era o ramură a acestui vechi trib Dac. . .Bunica sa îi trimitea mereu ţesături, feţe de masă, ştergare, covoare, pe care ţăranii obişnuesc să le ţină în fundul lăzii. Fiecare bucată era minunat brodată. Dădeau deosebită culoare studioului său şi în fiecare noapte, când dormea pe patul de scândură, se acoperea cu o pătură groasă din ţara sa natală. Găsea o adevărată tărie spirituală trăind în coliba ţărănească a studioului său. Mobila ţărănească, făcută de el, podoabele colibii, îi aminteau fără încetare, simplul său popor, legat de pământ, pe care el totdeauna îl va preţui, pentru vizibila sa onestitate şi profunda credinţă în Dumnezeu". O altă trăsătură caracteristică a sculptorului Brâncuşi, era dragostea sa pentru muncă. Atât în drumul său pe jos dela Craiova până la Paris - care a durat timp de doi ani - s'a întreţinut din tâmplărie, meserie care a făcut-o cu multă tragere de inimă, în primii săi douazeci de ani la Paris, meserie din al cărei câştig se susţinea. Biserica făcea deasemenea parte din viaţa sa. Până la bătrâneţe cânta în corul bisericii din Paris, iar cântările religioase învăţate în satul său natal le cânta în timp ce crea opere de artă nemuritoare în coliba sa atelier din Paris. A rămas toată viaţa "un ţăran", care nu s'a adaptat nici când "la viaţa cosmopolitană a Parisului". Gândurile sale mergeau mereu "înapoi la ţara sa, unde stâncile munţilor vorbeau, pădurile aveau limba lor, unde vânturile şi anotimpurile vorbeau cu oamenii". Brâncuşi a rămas toată viaţa un om simplu, frugal, păstrând totdeauna "plăcerea ce-i făceau lucrurile mărunte, precum şi mândria că lucrează", pentru plăcerea ce o dă lucrul. Căuta mereu să găsească "ceeace stă la baza lucrurilor", fapt ce l-a făcut să afle "forma esenţială a lucrurilor naturale". Autorul îmbogăţeşte cartea prin numeroase păreri şi idei ale lui Brâncuşi. "Ce este corpul meu, al tău - spunea el - o unealtă folosită de suflet ca să se manifeste". Viaţa mea nu a fost nimic altceva decât o succesiune de evenimente mărunte", care în realitate au fost din acelea care au dat spirit materiei. "Creaţia este imposibilă fără credinţa religioasă" mărturisea Brâncuşi - pentrucă eu nu am idee ce creez, eu exprim doar ceeace iese din lăuntrul meu. Mă retrag în atelierul meu, zăvoresc uşile şi mă concentrez, aşteptând, sperând ca viziunea să-mi apară. Mă transpun în stare de creaţie, lucru ce este mai greu decât însăşi creaţia. Examinez forma materiei din toate unghiurile posibile, în nădejdea că voi descoperi secretul structurii care îi dă viaţă. Este un fel de creaţie a genezei tuturor lucrurilor, re - învierea creaţiei lumii. De aceea adevăratul artist merge pe calea paşilor lui Dumnezeu. Eu sunt de asemenea un mare Preot care cere puterea Divină".

In toate operele sale rămase nemuritoare, opere care au creat o nouă etapă în arta sculpturii, Brâncuşi voia să rupă cu tradiţia şi să ridice pe culmea creaţiei, simplicitatea formei dusă la extrem şi manifestarea spiritualităţii, găsită chiar în materie. Pasărea Măiastră reprezenta pe zâna din poveşti, care prin dragoste scapă din pădurea păcatelor, pasărea este sborul care poate scoate pe om din limita grelei sale naşteri. Această pasăre în zbor, avea să devină senzaţională, în urma unei Decizii a Curţii Supreme a Statelor Unite, care în anul 1926 a hotărît că "opera de artă este aceea pe care artistul creator o crează ca atare". In procesul privitor la impunerea la taxe vamale a "Pasărei în sbor", considerată de vameşi bloc de bronz, Curtea supremă a adus decizia, în urma opiniei mai multor experţi între care şi marele sculptor Epstein. Vâlva făcută de această decizie a contribuit în cea mai mare măsură la cunoaşterea operelor lui Brâncuşi, care încep să fie cumpărate de muzeele americane şi filantropi. Studioul său constitue o atracţie turistică. "Vizitatorii studioului - scrie Neagoe - simţeau că întâlnesc un sfânt, care trăia într'o peşteră, ca un hermit, unde veneau leii ca să li se scoată spinii din ghiare. El avea darul de a vindeca pe oamenii tulburaţi, prin aceea că se arăta el însuşi, radiind linişte, simpatie. El a rămas credincios anilor săi de sărăcie, deşi putea să-şi permită orice lux. O albeaţă de linişte imbăia atelierul, băncile din lemn necioplit şi scaunele. . culoarea albă se asocia cu el. Purta cămaşă lungă albă, bonetă albă şi avea barba albă. Prietenii spuneau că Brâncuşi opunea păcatului, viciului şi corupţiei Parisului, care îl înconjurau, puritatea sa albă . . prefera să rămână ascuns" - era un sfânt în Montparnasse.

Constantin Brâncuşi, născut în anul 1876 în satul Hobiţa din judeţul Gorj, moare la 16 Martie 1957. Este înmormântat în cimitirul Montparnasse din Paris. Atelierul său, aşa cum a rămas, este la un muzeu din Paris, pentrucă Brâncuşi a lăsat toată averea sa Guvernului francez.

Petru Neagoe, autorul acestei cărţi a fost născut în Transilvania în anul 1881. A murit în anul 1960. Părinţii săi au fost intelectuali, tatăl notar iar mama fiică de preot. In anul 1898 pleacă la Bucureşti unde face studii de filosofie şi pictură. In anul 1901 emigrează în America, unde îşi continuă studiile la Academia Naţională de Arte, iar în anul 1911 se căsătoreşte cu o tânără artistă de pictură Anna Frankel. In anul 1926 se mută în Franţa, unde se lasă de pictură şi se dedică scrisului. In anul 1928 apare întâia sa schiţă în revista "Transition". In anul 1933 se reîntoarce în America, lucrând cu Oficiul de Informaţii a Departamentului de Stat. In anul 1962 văduva sa a donat Universităţii din Syracuse din New York, manuscrisele rămase dela el. Intre lucrările publicate de Petru Neagoe găsim următoarele: Soare de Paşte (Easter Sun), 1934; Câştig de soţie (Winning Wife), 1936; Vremuri demne de Amintire (A Time to Keep) 1949; Acolo îmi este inima (There is my Heart) 1936; Nu-i vreme pentru lacrămi (No Time for Tears) 1958; O Culegere de schiţe (A Selection of Stories by Peter Neagoe) de John S. Mansfield, Syracuse University, 1962. - Aproape toate cărţile lui Petru Neagoe au subiecte din Transilvania şi România, scrise cu multă dragoste pentru tradiţiile strămoşeşti şi pentru poporul român. Ar fi de dorit ca să se găsească cineva care să caute să cunoască şi să facă cunoscută opera acestui scriitor român-american, care a dat o contribuţie importantă atât literaturii americane, cât şi cunoaşterii poporului român.

Miron BUTARIU

UN FILM ANTI T. V.

Am văzut deunăzi, la un festival internaţional, filmul românesc "PROBA DE MICROFON" al regizorului Mircea Danieluc.

După o singură lucrare nu judeci un realizator; totuşi adunând imposibile poţi ajunge la o preconcluzie: e un bun regizor de film şi, în viitor, când experienţa bogată şi autoanalizele se vor aşeza temeinic în structura lui e posibil să ajungă unul dintre cineaştii mari, dar până atunci tinereţea lui va mai plăti tribut experimentului.

Nu prea reuşim să categorisim "Proba de microfon" situându-o între: satiră, documentar grefat în artistic, cine'verite. Scenaristul a scris un fel de nuvelă în care a povestit ceva despre activitatea unei echipe de filmare a Televiziunii, evitând un conflict prea conturat.

Regizorul, abordând şi rolul principal (desavantajos pentru păstrarea în mână a baghetei de orchestrare a producţiei), a vrut, probabil din entuziasm, să se depăşească, tinzând spre filmul de autor.

O echipă de filmare compusă dintr'un reporter, care e femeie şi câţiva bărbaţi, face reportaje pe viu luând interviuri pe stradă, în gară, trage concluzii pripite, aleargă, se agită, se bagă peste tot, jigneşte oameni necunoscuţi şi îi intimidează (pentrucă e vorba de Televiziune, zeiţa mulţimii neevoluate suficient).

Intre timp operatorul se îndrăgosteşte de o victimă a reportajelor, ar vrea să-i mărturisească sentimentul (contradictoriu chiar şi pentru el) şi nu ştie cum s'o facă, e stângaci şi prin grosolănie încearcă să-şi ascundă câteva simţăminte normale; în cele din urmă reuşeşte să exteriorizeze sentimentul,-fie chiar şi printr'o formă primitivă- fata a trecut prin purgatoriul propriei sale firi, prin avataruri sociale, e surprinsă şi handicapată de mărturisirea venită oarecum târziu (niciodată nu e prea târziu, totuşi) şi finalul filmului rămâne echivoc, suspendat între: poate da, poate ba.

Cam asta ar fi substanţa fabulaţiei.

Ca fundal (corespondentul decorului de altădată) dintr'o ţară cu peisagii splendide, ni se arată destul de puţin, din geografia societăţii mai mult, (locuinţe degradate de timp, zone industriale, blocuri noi-văzute perspectivic şi, mai rar, în prim plan); o singură dată curge prin faţa obiectivului, verdele crud al câmpiei şi e frumos, dar nu mult.

Urmărindu-şi jocul său actoricesc (cam monocord şi liniar), regizorul a intrat în centrul complexului pe care îl dirija şi (cum se spune pe acolo), n'a mai văzut pădurea din cauza copacilor, sau, prin alte cuvinte, analiticul a înghiţit sinteticul. Se cunosc cazuri de regizori de animaţie care, trecând la filmul cu actori, n'au reuşit să realizeze decât submediocrităţi. Nu merge numai pe improvizaţie ! Deci, regizorul la locul lui, altfel pierde din mână filmul.

Ceilalţi actori s'au comportat inegal. Gina Patrichi a îngroşat liniile personajului, făcându-l (deseori) de-a dreptul antipatic. O femeie frustrată biologic, strigă obraznic la cei intervievaţi, mai rău ca un anchetator.

Actriţa are experienţă scenică, ştie să construiască un personaj, dece s'o fi mulţumit cu modalitatea pe care a ales-o?

Eroina principală întruchipează un personaj vulgar, irascibil, produs al mitocăniei de mahala, se vrea abilă descurcăreaţă, în vreme ce interiorul ei spiritual este în mare derută.

Actorul ce joacă rolul tatălui operatorului, se comportă bine în rolul lui episodic.

Permanent se simte ideia exploziei demografice.

S'a mutat ţăranul la oraş (şi ţăranul român merită respect, chiar şi aşa în sapă de lemn) dar el nu e mai rău decât urbanul mahalagiu, spoit cu ceva educaţie, dându-şi în petec la fiecare două fraze.

Impresia generală e de urât, presiune, intimidare, agresiune (legiferată), pustiu psihologic, pasivitate şi . . . orientalism convertit în contemporaneitate.

Televiziunea, în ciuda multor păcate, rămâne un rău necesar; publicul s'a învăţat cu răul şi nu poate fără el.

Vulgaritatea rămâne problema esenţială şi culorile ei pătează filmul.

Evident, sunt multe lucruri bune (femeia ce povesteşte în grai moldovenesc, violul), câte ceva din secvenţa armatei, costumele scenografiei şi, mai ales, intenţia realizatorilor de a face paşii cu îndrăzneală.

Nu trebue uitat însă un amănunt: speli cămăşi murdare, în curtea ta, căci e plăcut să ai cămăşi curate, dar nu pleci cu ele în târguri străine.

La conferinţa de presă, ce a urmat prezentării filmului, după câteva întrebări diverse şi câteva răspunsuri prudente, s'a putut ajunge la o concluzie nu prea veselă. Aici, reuşita unui artist înseamnă 5‰, acolo 5%, în ciuda tuturor vicisitudinilor locale.

Trebue numai tenacitate în lupta cu oportunismul (de orice factură), în lupta cu prostia ajunsă criteriu de judecată şi mai e nevoie de o speranţă într'un viitor invizibil deocamdată.

I. DELATURNU

Cititi şi răspândiţi
"Cuvântul Românesc"

Materialitatea visului, de lut, în creaţia lui Florica Baţu

Ovidiu VUIA

Cu volumele de poezii ale lui Florica Bațu mi s'a întâmplat un lucru ciudat. Adică deși poemele îmi vorbeau fiecare în parte, relevându-mi pe autoare, eșuam total atunci când vroiam să le găsesc sensul general deci definirea lor.

Pentru a-mi liniști chinul am închis cărțile și parcă nu chiar incidental am început să-l citesc pe Arghezi. Nu mi-a fost greu să descopăr că răul zăcea în scrinul simțirii mele odată ce în ultimul timp am exersat aproape halucinant de persistent, doar pe harfele poeziei-urcuș și idee, arhitectura căutând schemele Absolutului, așadar izvorîtă dela marele Eminescu sau din arta de a picta a lui da Vinci și Rafael. Arghezi îmi destăinuia că în afară acestui idealism artistic mai există și o altă perspectivă de a trata viața, una aplecată asupra lucrurilor, cu drept de a fi analizat și descris amănuntul or și care; respectiva senzualitate să-i zicem telurică, îmi permite să-l aseamăn pe Tudor Arghezi, cu Peter Breughel bătrânul. Si fiindcă m'am oprit asupra noțiunilor, mai cred că de fapt spiritul italian idealist, simbolic si abstractizant se opune celui flamand realist, disecant și concret, ca două permanențe a ceeace este numit de Elie Faure, drept spirit al formelor.

Iată deci premize prin care am reusit să ies din mine cel de ieri să devin un altul, nou, numai așa dezvăluindu-mi-se clară și de înțeles poezia lui Florica Bațu, procedeul rămânând valabil și de recomandat și celorlalți comentatori de versuri.

In primul volum Mesager alb apărut încă în țară, ni se prezintă debutul artistei, destul de rece circumscris în sfere ce par să fie cercuri prea strâmte, de confratele Ion Caraion. Transpare sensibilitatea Elenei Farago strecurată prin dionisiacul imaginativ blagian, ușor estompată, ca într'o cadră japoneză, de lumina unei blânde melancolii de cântec de corn, bruma de dimineață fumegând prin ierburi înalte aromele sărutând pașii naiadei, decor deacum ultrasimbolist, malarmean, dacă admitem că versul caută în primul rând muzica din cuvinte: Mergeai, / Răsfoind salcâmii din drum. / mă strecuram printre ciresi, / ca un fum. /De ce n'am zâmbit / aceluiasi pom înflorit?

Referințele bineînțeles nu sunt de influență directă ci de înrudire, efectul izbucnind ca scânteia din contactul direct dintre inimă și obiecte, fiind date în lături vitraliile obișnuite ale trupului.

Evoluția o urmărim în celelalte volume mai cu seamă în Seara lumească. In poezia Vârsta solară, considerăm că vom afla o exprimare cât se poate de fără ocoluri chiar o tălmăcire a modului ei de a exista: Si râd / cu cerul în plete / cu lutul / pe tălpi: / Sunt totul !!! .

Elenă și păgână, ridică pe rând statui de eben în aeropagul artei, legilor pământului: Totul e bun și perfect . . . /și ochii îmi râd de lumină / și sunt / (. . . și trupu-i altar / și e cer / și e vânt și e lut- / nervură-i ! ! ! și soare. . .).

Raportându-ne la anumite clasificări și termeni, acest mod de a exulta în valurile clipei este de bună seamă unul primitiv, dar autentic și vital asemeni strigătului în pustie al lui Zarathrustra lui Nietzsche sau bătăilor ritmice în junglă, ale unui tam-tam de trib negru.

Ceeace nu înseamnă că poeta nu va căuta în jurul ei puritatea și curățenia de sentiment așa cum o făceau și vechii greci în teatrul lor cu măști sub care găsim ascunși nu numai oameni ci și zei. Iubirea-i este albă, repetată ca un motiv de lied schubertian, declarația-i aparținând unei Petrarca femenin sau mai exact unei Laura hărăzită cu darul de a răspunde sonetelor iubitului: Fântână stelară, când totul e noapte doar Noi, izbăviți dintre zodii, dansând / dansul iubirii se jertfă și nașteri / albă iubire, prin cer traversând- / albă iubire. . . deplină . . . eternă. . .

Consider că pentru a ne apropia cu adevărat de suflul creator din poezia Floricăi Bațu, va trebui să cunoaștem mai bine locurile ei de baștină, Tara Pindului. In concret mă gândesc acuma la poezia Cântec de jale fecioarei în alb, titlul corespunzând unui veritabil poem într'un vers pilatian. Este descrisă sfâșietor soarta fecioarei pregătită pentru nuntă ceeace ar veni oarecum în contrast cu bucuria de a trăi de până acuma, dacă nu am ști că încă și azi persistă obiceiul la consângenii ei, ca mirele să fie ales, de familie, tinerii cunoscându-se în fața altarului. Deci acest cântec de jale macedonean este îndreptat contra mutilării libertății de a fi conform cu natura, aparținând ciutei întâi fugărite apoi prinsă în lanțuri. Un protest adresat celor cu puțină percepție față de suferința fecioarei-eroine, cu dor de a se împlini după voia ei.

Ca atâtea alte poetese, Florica Bațu va fi o cântăreață a maternității, dar aici spre deosebire de celelalte se va apleca înprimul rând asupra minunii fizice de a fi mamă, analizând procesul genezei biologice, recurgând însă nu la manuale de obstetrică ci la subiectul poetic oferit de mitul Sburătorului. Prezent la Heliade Rădulescu, Eminescu și alții, Fl. Bațu îl va solicita nu din perspectiva lui ci a ei, a femeii, ceeace deacum se arată a fi o mare îndrăzneală pe cât de originală și greu de dus la capăt pe atât de interesantă și roditoare.

In Sburătorul albastru este derulată așteptarea femeii sub influența descântecului și a vrajei: Mamă . . . doar cântu . . . doar floare. . . / mama, descântu. . . descântu. . . descântu. . .

In Sburătorul alb femeia este în altă stare, subiect la Arghezi și Blaga dar privit din exterior, și nu chiar prin ființa femeii pătrunse de duhul Bunei Vestiri: Ne îngrozim de atâta iubire-/Pântec alb / durerii arzând / Zvâcnire ca iarba sub ceruri, când lutul / sub lună tresaltă de noapte și dor /.

Autoarea poetizează cele mai obișnuite trăiri, le dă expresie artistică, precum loviturile micii vietăți înlocuite prin semne de x-uri, necunoscute algebrice: loviri de copite / în ceruri / cum pruncii / zvâcnind / în adâncuri / de pântec lumini- / X / X / X / ne îngrozim / de atâta putere. . ! !

Așadar Fl. Bațu reușește să ridice un fapt de pe pragul său fiziologic și să-l treacă în eternitatea frumuseții, ceeace nu este deloc puțin lucru.

Femeia din fața oglinzii, este scoasă din salonul liniștit de genre al pictorului intimist olandez sau din budoarul lui Venus de Velezquez, imprimându-i-se mistere hofmanești. Fl. Bațu, ca în proza Hortensiei Papadat-Bengescu, o așează înaintea unor oglinzi negre "picurând-între minus și soare" ceeace înseamnă că ele vor duce precum vrăjitoarele romanticilor spre locurile necunoscute de dincolo: gândindu-mi se cere în dincolo fire / și vești de dincolomi se lasă pe umeri /și număru'n urme cu umbrele numeri / și număru'n umbră se lasă'n privire / . . . e dincolo fire. . .

Viziunile ce i se arată nu-i produc nici un fel de nelinisti, ca în De-a-v'ați ascunselea lui Arghezi, moartea la urma urmelor nu e decât un joc: Joacă prunci în țintirim: / aferim ! / aferim ! pe sub straturi umblă mame / dintre nourii de scame / curg bunicii, cătinel / prin inel, / înspre inel. / Babă oarbă unde ești? / -uite cerul plin de pești ! / -uite lutul plin de oase ! / uite vița cum mai coase / prin albastru zare drum. / . . . frica fum / cu dor de fum. . . / .

Nimic din fiorii poești a vreunei ore duhovnicești când ritualul de nuntă cosmică se menține strict formal, stând în funcție ca seiful magic, de un cifru secret, legat numai prin logica rimelor, uneori versurile voit hermetice, se cer luminate și de puterea imaginației lectorului asa cum pretind și desenele abstracte de pe margini: Ierbile se țes în lanț: / dorobanț, dorobanț- / Clanț ! .

Dar ca din străfunduri mai irump până la noi ecourile din Mesager alb, malarmean, urmărind să redea înțelesul-melodie din cântecul de corn: noi stăm plângând, ca florile, pe ram. /același fluture, rugând, în amândouă- / dar vine seara boabelor de rouă / stingând copacu'n care trist ardeam. . .

După cum constatăm dacă dorim să redăm portretul autoarei, nu-l putem realiza decât prin mai multe chipuri, lângă ele reprezentând salcâmii albaștri, rănile de cireș, clepsidrele de pași și Eul, ceasul Târziu, în felul siluetelor visate de Picabia, a cărui manieră constructiv ultramodernistă nu este global respinsă de poeta noastră.

In Poezii pentru copii Fl. Bațu, mama, ne apare în plina ei mărturisire, Mama-icoană, Mamataină. Dela început așî zice, așa cum se evidențiază exemplul lui Ion Creangă, humuleșteanul, că este gresit să se vorbească de o literatură pentru copii când ea este numai una, bună sau rea, vârsta neputând să-i pună limite sau țarcuri.

Ne vine în cale iar T. Arghezi, cel mai mare creator al nostru de versuri pentru copii. Fără să uităm că suntem numai aparent în fața unor scrieri pentru copii, între el și Fl. Bațu există o fundamentală deosebire, unul vorbind ca tată și apoi bunic celălalt ca mamă și încă foarte tânără. Si mai apoi T. Arghezi crează în mediul gospodăriei sale din Mărțișorul periferiei Bucureștiului aproape rural, pe când Fl. Bațu își are mediul bine stabilit într'un bloc modern, grădina fiindu-i toată pe un balcon. Nu va trebui să ne amăgim că animalele, zugrăvite uneori în stilul unui Jules Renard femenin, ar fi reale, când ele sunt de plastic, jucării, între ele nelipsind tractorul sau modernul cosmonaut. Fl. Bațu își desăvârșește fericirea într'un cadru construit cu totul modern, păstrându-și inocența sentimentelor să le zicem primare.

Ca la Arghezi legarea de lucrurile pământului, constient, organică, este evidentă. Nu lipsesc evadările metaforice dar basmul cu care eram obișnuiți să încântăm pe copiii bunicii, Făt-Frumos, Ileana Cosânzeana, balaurul fraților Grimm sau al lui Ispirescu sunt absenți, alcătuind acea materialitate a visului, de lut, numită poezia Floricăi Bațu.

Desigur am revelat numai o caracteristică dar suntem convinși că una dintre cele mai principale. Poeta fiind tânără are tot timpul să se dezvolte și pe alte meridiane artistice, dar epoca dibuirilor este terminată, așa că tiparul primordial cu greu va putea fi schimbat, el oferind coloana împlântată în centrul creației analizate. Căutarea rămâne încă pertinentă, cu dibuiri în prisme și autoportrete ca la Dorian Gray al lui Oscar Wilde, mai ales în formă, exersată dela versul clasic la cel alb uneori sincopat ca un saxofon din jazul simfonic al lui Gershwin.

Oricât de diverși au mai fost în continuare, Bacovia s'a arătat în esență credincios primei sale poezii Plumb precum L. Blaga lui Eu nu strivesc corola de minuni a lumii. Si fiindcă așa se întâmplă cu poeții adevărați cred că nu va fi altfel nici cu evoluția Floricăi Bațu. Schimbările silite cum este destinul lui Demostene Botez pus cu toată tăria în slujba realismului socialist duce la faliment creator întărind exemplele noastre.

Ca și încheiere mă declar recunoscător autoarei care prin chinul ce mi l-a provocat m'a determinat să mă schimb, primenindu-mă. M'a înnoit spiritualicește prin rezonanțele ascunse ale versului ei.

Ovidiu VUIA

APEL

S'a pus în lucru o carte nouă ! Este vorba de tipărirea unui important număr de poezii compuse în închisorile din România, în cea mai mare parte inedite.

Este greu de spus în câteva rânduri, ce reprezintă pentru cultura românească această colecție. Va fi sarcina celui care este însărcinat să o prezinte cititorului.

Foști deținuți politici ajunși în lumea liberă, cele mai multe din publicațiile exilului, strădania colaboratorilor nostri și a altor români anonimi, dar mai ales neobosita grije și insistență a Dlui Zahu Pană, responsabilul acestei ediții, face din această colecție cel mai scump tezaur, tot ceeace sensibilitatea poeților a putut să traducă în vers și să transmită în afara zidurilor închisorilor.

Cei care doresc să intre in posesia acestei cărți, să se facă cunoscuți cât mai repede.

Cheltuelile tipăririi trebuesc acoperite. Noi nu dispunem de fonduri și numărul exemplarelor va fi limitat. O parte din volume vor fi trimise - bineînțeles gratuit- instituțiilor importante sau celor care se ocupă cu problemele românești.

Lucrarea nu are deci caracter comercial. Fiecare poate contribui cu o sumă în raport cu posibilitățile lui, dar oricum costul unui exemplar va depăși suma de zece dolari USA. Subscripția rămâne deschisă tuturor.

Numele celor care vor contribui vor fi publicate, cu sumele respective în cadrul cărții. Anonimatul va fi respectat la cererea celui ce nu dorește să-i apară numele.

Banii vor fi trimiși pe adresa "CUVANTULUI ROMANESC" cu mențiunea specială 'Pentru POEZII DIN INCHISORI".

Sperăm că acest Apel va găsi ecoul obișnuit la toți cei care nu vor să uite suferințele celor trecuți prin iadul închisorilor.

Cuvântul Românesc

BISERICA CREȘTINĂ

RAZE DE LUMINĂ ÎN ÎNTUNEREC

Preot Dr. Petre POPESCU

Omul fericit este acela care cunoaște pe Dumnezeu, care se apropie de El și care înțelege că voința Lui divină îi întrece puterile pământești, că înțelepciunea Lui, depășește înțelepciunea omenească și că tot ce se întâmplă în lume are un rost și că însăși desvoltarea istoriei sta sub călăuzirea lui Dumnezeu.

Ca să-l cunoaștem pe Dumnezeu, ne trebuesc isvoare, din care să ne adăpăm cu această cunoaștere. Acest isvor, la îndemâna tuturor, este Sfânta Scriptură. Dumnezeu ne-a vorbit prin Fiul Iisus Hristos, prin mijlocirea Sfântului Duh, prin prooroci, apostoli și prin autorii sfinți.

In afară de Sfânta Scriptură, Dumnezeu a trimis pe pământ oameni care să ușureze înțelesul adânc al Sfintei Scripturi. Acestia sunt sfinții și scrierile lor. In cursul istoriei bisericești și în special în epoca de aur a creștinismului, secolul IV și V, au apărut cei mai mari predicatori ai pământului și cele mai bune și frumoase scrieri religioase, care sunt un fel de pisc de gândire și de înfăptuire crestină.

Aceste scrieri alcătuiesc și astăzi, cel mai mare depozit sacru, din care se inspiră teologii, preoții și scriitorii creștini și după care își conduc viața milioane de credincioși.

Ca exemplu de viață luminată, trăită sub harul dumnezeesc, stau încununați cu nimb în icoane, cinstiți cu cântări și cu rugăciuni și împodobiți cu toate florile virtuții creștine, sfinții, martirii, mucenicii și mărturisitorii lui Hristos. Cunoașterea lor constituie exemplu viu de urmat, inspirație de înaltă viață creștină. Ei au fost oameni. Ei n'au fost ursiți din leagăn la celebritate și la sfințenie și n'au fost părtași favoriți la o glorie ușoară. Ei n'au rămas mari creștini, pentrucă s'au numit Ioan Gură de Aur, sau Vasile, sau Grigore sau Nicolae. Ei au rămas mari în viața și istoria cea neperitoare a creștinismului prin faptele lor, prin lupta lor continuă și prin angajarea forțelor lor umane și spirituale până la maximum, pentru Hristos și obștea creștină.

Cercetând viața lor, îi vom vedea cum au preferat ispititoarei glorii lumești, altarul, slujirea umilă a lui Dumnezeu; cum au preferat faimei omenești, demnității și onorurilor, viața de reculegere, de studiu și rugăciune. Au preferat și au reușit să biruie tot ce putea fi interes, plăcere și vanitate, ambiție și amor propriu, iluzii și scopuri pământești și s'au aruncat în văpaia de foc și în adâncul de ape agitate ale grijilor, ponoaselor, piedicilor și sarcinilor slujirii lui Hristos.

Ei au murit fericiți, cu conștiința datoriei împlinite și cu liniștea că au servit cu toată convingerea și puterea pe Hristos și Biserica.

In vremea noastră, se înscrie pe răbojul ei o nouă epocă de martiriu, în care sute de mii de ființe umane au murit întru nevinovăție, pentrucă au iubit pe Hristos.

Neamul Românesc nu stă mai prejos. O salbă întreagă de martiri, împodobesc inima neamului nostru creștinesc și românesc. Din lumea cealaltă ei ne ușurează înțelesul adânc al Sfintei Scripturi și înțelesul apartenenței noastre de lege și pământ.

Când mâine cronicarul va descrie în amănunte suferința, chinurile morale și fizice la care ei au fost supuși, cum și moartea lor lentă sau brutală, omenirea se va cutremura și va numi această epocă, al doilea val de persecuție, cu dimensiuni și perfidie mult mai mare ca în primul val din începuturile de viață creștină.

Unii din acești martiri ne-au trimis din închisori gândurile lor, iar alții prin demnitatea cu care s'au comportat, ne-au lăsat ca moștenire ce au putut coborî ei din Cer și ce au smuls din farmecul de jos, din vlaga pământului românesc, ritmul frumosului etern al dragostei de lege și pământ.

Ei au încarnat visul creștinesc și românesc și prin ei s'a exprimat sbuciumul maselor anonime. Ei sunt un fel de drapel, destinați să concentreze în sufletul și viața lor aspirațiile nobile ale acestui popor născut creștin și român.

Ei s'au sbătut până la ultima suflare, sub svârcolirile cele din urmă, cele mai îndărătnice, în care idealul lor rebel, neacomodat cu aberațiile sistemului ateu, va fi mâine mană cerească în Sahara vremurilor noastre.

Ei sunt Tyrteii Eladei, proorocii Vechiului Testament, eroii cum îi numește Carlyle. Ființa lor rezumă ce va fi mâine societatea creștină și națională.

De acum, ei sunt încununați cu aureola legendei și au intrat deja în cântec ca eroii baladelor populare și sunt cinstiți cu martirii creștini, cari împodobesc epitrahilul mucenicesc al Bisericii.

Prestigiul suferinței și invocările lor de prooroci, sbiciuiesc sufletul creștinesc și românesc, sunt pentru noi cei de azi și în special pentru noi cei din exil, un curs de pedagogie creștină și națională.

Mâine, istoriograful, imnograful și iconograful va descifra sensul martiriului lor și ce a rămas sfânt și bun din toate dărâmăturile, căderile și profanările de azi.

Prin ei se împrospătează sufletul și se înomnește pământul și relațiile umane, se face sigur un pas gigantic spre cer.

Prin ei ne unim cu moșii și strămoșii noștri, cu acești înaintași cari au sfințit prin viața lor și prin gândurile lor, pământul și suflarea românească, cum și cântecul, doina, visul, dorul, buna cuviință, vorba și purtarea românească. Viața românească nu poate continua făcând salt peste ei, ci integrându-ne organic cu acest aluat de glorie.

Martirii Bisericii cu martirii de azi, chiar dacă aceștia din urmă nu sunt canonizați, formează Biserica care a învins răutățile, perversiunea, ipocrizia și toate deșertăciunile acestei lumi. Toți împreună sunt Biserica Triumfătoare. Prin martirii noștri Neamul Românesc va putea să se prezinte demn la Judecata din urmă. .

Românii din exil îi cinstesc și-i păstrează cu scumpătate în inimi. Este un act de elementară echitate morală.

Si dacă cineva care-și scrie "amintirile" din lipsă de idei și ține neaparat să umple arena exilului românesc cu căderile lui de ieri și de azi, îl îndemn duhovnicește să se ducă acolo unde acești martiri odihnesc, dacă li se mai cunoaște locul și să învețe dela ei ce este dragoste de lege și pământ.

Martirii și ostenitorii Bisericii, împreună cu martirii noștri, sunt azi, raze de lumină în întunerec.

●

PROVIDENȚA

de Paul Tillich

Căci sunt încredințat că nici moartea nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici înălțimea nici adâncimea, nici orice altceva din ceea ce este, nu va putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este ISUS HRISTOS, Domnul nostru.

PAVEL, Romani,8,38-39

Bine cunoscutele cuvinte ale lui Pavel exprimă credința creștină în providența dumnezeească. Ele sunt prima și fundamentala interpretare a uimitorului pasagiu din Evanghelia după Matei, unde Isus ne îndeamnă să nu ne facem nicio grije cu privire la viața de toate zilele, ci mai întâi să căutăm Impărăția lui Dumnezeu, pentrucă Dumnezeu are știință de viața și nevoile noastre. Ne este de trebuință interpretarea lui Pavel, pentrucă sunt puține lucruri scrise importante cu privire la traiul zilnic al oamenilor, și puține care să contrazică mai vârtos orice rea înțelegere sau răstălmăcire. La rândul ei înțelegerea greșită duce inevitabil la desamăgire, și aceasta nu numai că alungă inimile oamenilor dela Dumnezeu, dar și provoacă o răsvrătire împotriva credinței. Când între o bătălie și alta din timpul războiului trecut, ședeam de vorbă cu soldații, aceștia respingeau categoric orice mesagiu creștin și negau providența. Duritatea acelei agresivități își avea cu siguranță origina într'o adâncă desamăgire. După ce am citit un articol al lui Einstein, în care acesta combătea credința într'un Dumnezeu personificat, am ajuns la convingerea că între simțămintele învățatului Einstein și ale soldaților mai simpli la minte, nu era nicio deosebire. Gândul la un Dumnezeu poate părea inacceptabil în măsura în care realitatea lumii noastre se arată în contradicție cu atotputernicia unui Dumnezeu înțelept și drept. Pe când încercam să explic odată unor emigranți creștini și Evrei caracterul paradoxal al conducerii lumii de către Dumnezeu, un Evreu din Germania a început să spună că el a primit din Franța de Sud o informație după care 10.000 de Evrei bătrâni fuseseră trimiși într'un lagăr de concentrare. Deținătorul acestei informații mărturisea că numai gândul la această mizerie de neînchipuit, îl împiedica să găsească vreun sens în mesagiul unei providențe dumnezeești, cu atâta mai mult cu cât ar fi vorba chiar de mesagiul unei atotputernicii.

Ce răspuns trebue să dăm, ce răspuns putem da la o asemenea problemă? Iar în problema providenței este în joc întregul creștinism. Este ceva ce nu are nimic de-a face cu o critică teoretică a ideii de Dumnezeu, ci mai curând de temerile inimii omenești care nu mai poate să reziste în fața violenței forțelor demonice pământești. De aceste forțe vorbește Pavel. El le știe pe toate: înfricoșarea față de moarte, spaima în fața vieții, irezistibila putere a forțelor naturale și istorice, echivocul actualității, întunericul de nepătruns al viitorului, cotiturile imprevizibile ale soartei cu prăbușirile și înălțările ei, nimicirea unei creaturi prin alta. El le cunoaște pe toate ca și noi care le-am descoperit la timp în zilele noastre, după ce o vreme părea că încrederea în providență ar fi dela sine înțeleasă. Dar niciodată această credință nu este ceva dela sine înțeles, și nici nu poate să fie. Ideea de providență este mai mult o chestiune a celei mai puternice mai paradoxale și mai îndrăznețe credințe. Numai așa acestă idee are sens și adevăr.

Care este conținutul ei? Providența nu este în niciun caz o promisiune, cum că ajutorul lui Dumnezeu duce orice la bun sfârșit; multe lucruri se termină rău și nu înseamnă că în orice situație trebue să ne cramponăm în speranța că va eși bine, pentrucă sunt și situații fără eșire. Nici așteptarea unei perioade istorice în care oamenii să fie buni și fericiți nu este credința în providența dumnezeească. Nu există nicio generație în care credința în providență să fie mai puțin paradoxală ca a generației noastre. Conținutul credinței în providență este următoarul: când plouă moarte din cer, ca acum, când se manifestă cruzimea popoarelor și a indivizilor ca azi, când închisori și cartiere de locuit ucid oamenii în trup și suflet, ca acum, avem prilejul ca tocmai într'un asemenea timp să ne lăudăm că toate acestea nu ne despart de iubirea lui Dumnezeu. In acest sens și numai în acest sens există eficiența solidară a tuturor lucrurilor în bine, pentru biruința iubirii și a Imperiului lui Dumnezeu. Credința în providența dumnezeească este credința că nimic nu ne poate opri să îndeplinim sensul suprem al existenței noastre. Providență nu înseamnă că toate se desfășoară ca la o mașină, după un plan stabilit. Dar și mai mult, providența înseamnă că în fiecare situație se află o posibilitate creatoare și salvatoare ce nu poate fi distrusă prin niciun eveniment. Providență înseamnă că forțele demonice și destructive din noi și din lumea noastră niciodată nu ne iau integral în posesie și ceea ce neleagă de iubirea desăvârșită nu poate fi niciodată rupt. Această iubire este întruchipată în DOMNUL NOSTRU ISUS HRISTOS. Intrucât El implică acest lucru, Pavel exprimă nu numai o frază festivă, așa cum facem noi adesea când pronunțăm aceste cuvinte. El le folosește mai ales după ce a indicat singurul lucru care poate să distrugă credința noastră în providență, și anume: lipsa noastră de credință în iubirea lui Dumnezeu, neîncrederea noastră în Dumnezeu, imaginea Lui pe care ne-o facem ca pe a unui tiran care condamnă, și sentimentul nostru de păcat și vinovăție. Nu este adâncul suferinței noastre care ne distruge credința în providență, ci adâncimea rupturii dintre noi și Dumnezeu. Providența și iertarea păcatelor sunt două aspecte nedespărțite ale credinței creștine: ele sunt unul și același lucru, și anume siguranță că în ciuda suferințelor și a păcatelor putem ajunge la viața veșnică. Pavel le numește pe amândouă când zice: "Oricine ar fi acela ce vrea să osândească că Isus Hristos va fi Cel ce intervine pentru noi". Si mai departe: "Cine vrea să ne rupă de iubirea Domnului? Intristarea sau frica, sau prigoana, sau foametea, sau neputința, primejdia, sabia. . .? In toate acestea învingem prin voia Celui ce ne-a iubit". Aceasta și numai aceasta este credința într'o providență.

traducere de
Antim FLOREA